

VERNEPLAN FOR SJUNKHATTEN NASJONALPARK I BODØ, FAUSKE OG SØRFOLD KOMMUNER I NORDLAND FYLKE

1. FORSLAG

Miljøverndepartementet (MD) legger med dette fram forslag til verneplan for Sjunkhatten nasjonalpark i Bodø, Fauske og Sørfold kommuner i Nordland fylke. Den foreslåtte nasjonalparken omfatter et areal på totalt ca 417,5 km². Av dette er ca 39,8 km² sjøareal. 34,7 % (inkludert sjøareal) er statlig grunn og 65,3 % er privat grunn.

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Den foreslåtte nasjonalparken utgjør et større, egenartet og vakkert naturområde, som i det vesentlige er fritt for tekniske inngrep og med stor variasjonsbredde av naturtyper og landskap. Nasjonalparken skal bidra til bevaringsmålene i § 33 bl.a. bokstavene a, c, d, e og g. På denne bakgrunn foreslås dette særegne nordnorske fjord- og fjellandskapet etablert som nasjonalpark i medhold av lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 34 og 77, jf §§ 35 og 62.

Vern av den foreslåtte nasjonalparken vil bidra til å oppfylle nasjonale mål og internasjonale plikter i

- St. meld. nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*,
- St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Miljøverndepartementet og
- Verdens naturvernunion (IUCN) og Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD),

jf. naturmangfoldloven § 46, 1. ledd.

Verneområdet skal bidra til å oppfylle nasjonale mål som bl.a. *"Eit representativt utval av norsk natur skal vernast for kommande generasjoner"* og *"Halde oppe eller byggje opp att truga arter til livskraftige nivå"*. Vernet sikrer urørt natur, tar vare på noen av de største villmarkspregede områdene som er igjen i Nordland (og i Norge) og sikrer flere svært viktige naturtyper og en rekke rødlistearter¹. Vernet bidrar videre til å oppnå internasjonale mål om at over 15 % av det norske fastlandsarealet vil være vernet etter naturvernloven og naturmangfoldloven. Vernet bidrar videre til CBD sine mål om bl.a. å integrere system av verneområder, jf at Sjunkhatten nasjonalpark bidrar til etableringen av et sammenhengende "belte" av verneområder fra Karlsøyvær i vest, via Rago, Sarek og Padjelanta nasjonalparker i øst.

¹ Artdatabankens liste over arter som står i fare for å dø ut fra norsk natur blir kalt truede arter. Norsk rødliste er en vurdering av truede arters risiko for utdøing.

1.2 Verneverdier

Det foreslåtte verneområdet utgjør til sammen et stort, sammenhengende og tilnærmet urørt fjellområde med omkransende fjordsystemer. Landskapet er preget av breerosjon med både spisse topper og avrundete fjell, bratte fjellsider, dalbotner og morener. Her finner man ett av de største gjenværende områdene i Nordland med få tekniske inngrep. Området har spredte lokaliteter som er verdifulle og interessante for bevaring av biologisk mangfold. Det er kartlagt 15 rødlistearter² i området, bl.a. flere fuglearter. Deler av området har betydelige karstforekomster. Kunnskaps- og opplevelsesverdiene til registrerte kulturminner og kulturmiljøer i området vurderes som stor fordi de representerer en del av kulturhistorien som i liten grad har vært dokumentert. De eldste påviste kulturminnene kan være rundt 8-9000 år gamle og er fra eldre steinalder. Flere av kulturminnene er etter samisk bosetting og bruk.

1.3 Trusler mot verneverdiene

Inngrep som kan fragmentere det helhetlige fjord- og fjellområdet vil være en trussel mot verneverdiene. Det samme vil aktiviteter og tiltak som negativt påvirker det biologiske mangfoldet i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser, for eksempel nye bygninger, anlegg og økt motorisert ferdsel.

1.4 Andre interesser

1.4.1 Friluftsliv og reiseliv

Mulighetene for naturopplevelser på sjøen, til fots og på ski, knyttet til jakt, fiske og områdets kulturhistorie gjør området godt egnet for utøvelse av friluftsliv. Området ligger sentralt i Nordlands tettest befolkede region. Reiselivsaktiviteten inn i området begrenser seg i dag til enkelte organiserte båtturer, fotturer eller skiturer. Området er vurdert å ha potensial for utvikling av nye tilbud knyttet til natur- og kulturverdiene i området.

1.4.2 Landbruk

Området nyttes til sauebeite. Beitesesongen 2007 var det 4363 sauer og 328 storfe på beite i området. Det drives birøkt og dyrkes bringebær på gården Nevelen i Nevelsfjorden som har bosetting ca. seks måneder i året. Innenfor det foreslåtte verneområdet er det ca. 36400 daa produktiv skog, hvorav 2800 daa er granplantefelt av varierende alder og forfatning. Resten er naturskog dominert av bjørk, med noe furu. Det meste av naturskogen står på svak bonitet og har liten kubikkmasse pr. daa samt vanskelige driftsforhold.

² De 15 artene plassert under de 4 rødlistekategoriene:

- **Kritisk truet** – CR (Critically endangered): Arter som i følge kriteriene har ekstremt høy risiko for utdøing (50 prosent sannsynlighet for utdøing innen 3 generasjoner, minimum 10 år): Ingen
- **Sterkt truet** – EN (Endangered): Arter som i følge kriteriene har svært høy risiko for utdøing (20 prosent sannsynlighet for utdøing innen 5 generasjoner, minimum 20 år): Fugl: Horndykker
- **Sårbar** – VU (Vulnerable): Arter som i følge kriteriene har høy risiko for utdøing (10 prosent sannsynlighet for utdøing innen 100 år): Fugl: Havørn, Storlom, Hønehauk. Lav: Skorpelitlav (Fuscopannaria ignobilis). Pattedyr: Gaupe.
- **Nær truet** – NT (Near threatened): Arter som i følge kriteriene ligger tett opp til å kvalifisere for de tre ovennevnte kategoriene for truethet, eller som trolig vil være truet i nær fremtid: Fugl: Kongeørn, Sangsvane, Teist, Sjørre, Fjellerke, Vipe, Steinskvett, Tretåspett, Hettemåke, Fjellvåk. Sopp: Brun hvitkjuke (Antrodia albobrunnea), Ospehvitkjuke (Antrodia pulvinascens).

1.4.3 Samiske interesser og reindrift

Det foreslåtte verneområdet ligger i Duokta reinbeitedistrikt. Distriktet består av tre driftsenheter og har et fast øvre reintall på 900 dyr i vårflokk. Vinterbeiteområdet ligger i hovedsak utenfor det foreslåtte verneområdet. Kalvingsområdet, de mest brukte sommerbeitene og deler av høstbeitene ligger innenfor det foreslåtte verneområdet. Flytte- og trekkveier går gjennom det foreslåtte verneområdet. Vern etter naturmangfoldloven bidrar til å beskytte området mot inngrep som kan skade eller ødelegge naturgrunnet. Vernet vil derfor være et viktig bidrag for å sikre grunnlaget for samisk kultur, jf naturmangfoldloven § 1.

1.4.4 Havbruk

Det er ingen oppdrettsanlegg innenfor den foreslåtte nasjonalparken.

1.4.5 Jakt og fiske

Det er jakt på elg, småvilt og sel, samt fritidsfiske i fjorder og ferskvann innenfor det foreslåtte verneområdet.

1.4.6 Kraftforsyning og telefonlinje

Heggmoen kraftverk ligger like utenfor verneområdet. Heggmovannet er reguleringsmagasin for Heggmoen kraftverk. Magasinet og lukehusene ligger utenfor verneområdet. Størstedelen av nedslagsfeltet til Heggmovannet ligger innenfor verneområdet. I den vestlige delen av verneområdet går det en høyspentlinje på ca. 3,5 km som skjærer igjennom det foreslåtte verneområdet. Mindre deler av nedslagsfeltet til Undfossen kraftverk på Kjerringøy ligger innenfor verneområdet. Deler av Sørfold Kraftlags kraftlinje på strekningen Røsvik-Korsvik-Færøy-Vassvik kommer innenfor verneområdet. Totalt er dette en strekning på ca. 5,5 km. I samme området går det i tillegg en fasttelefonlinje mellom Korsvika – Færøy og Vassvika.

1.4.7 Hytter

Totalt er det ca. 40 fritidsboliger innenfor nasjonalparken, de fleste av eldre dato med enkel standard. De fleste fritidsboligene ligger i innlandsområdene. En hytte er til bruk for allmennheten.

1.4.8 Forsvaret

Deler av sikkerhetssonen for skytefeltet til Forsvaret ligger innenfor grensen til utredningsområdet. Vernet vil ikke være til hinder for Forsvarets lavtflyging og militær operativ virksomhet.

2 SAKSBEHANDLING

2.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for arbeidet med etablering av vern av området er NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker*, St.meld. nr 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder*. og Innst. S. nr. 124 (1992-93) med samme navn.

2.2 Saksgang

Arbeidet med verneområdet har vært organisert som et partnerskap mellom fylkesmannen i Nordland (FM) og Nordland fylkeskommune. Nordland fylkeskommune, ved fylkesrådet, har vært ansvarlig for utarbeiding av en fylkesdelplan for Sjunkan-Misten med et

større omkringliggende område. Hensikten har vært å se bruk og vern i sammenheng i et større område. Forslaget til fylkesdelplan ble sendt på høring samtidig med verneplanen. En styringsgruppe med representanter fra Nordland fylkeskommune, FM, Reindriftsforvaltningen i Nordland, Fiskeridirektoratet region Nordland og de berørte kommuner har ledet arbeidet med verneplan og fylkesdelplan.

Et stort kartleggingsarbeid er gjennomført. Mye informasjon om området er kommet frem gjennom arbeid lokalt i områdegruppene, innspill fra grunneiere og brukere direkte, gjennom fagrapporter og delutredninger til konsekvensutredningen. Sentral og lokal høring har vært samordnet og ble sendt ut til ca. 570 adressater. I løpet av høringsperioden ble det holdt 4 folkemøter. I tillegg ble det avholdt egne møter med mange grunneiere. Det har også vært gjennomført åpne kontordager i de berørte kommunene underveis i prosessen. Fylkesmannens oppsummering og anbefaling etter høring ble sendt Direktoratet for naturforvaltning (DN) i brev av 28.9.2007. I forbindelse med sluttbehandlingen av verneplanen holdt Direktoratet for naturforvaltning 23.1.2008 et orienteringsmøte med berørte kommuner, fylkeskommunen, fylkesmannen og styringsgruppa. DN oversendte sin tilråkning til Miljøverndepartementet (MD) den 26.2.2008.

Verneforslaget ble sendt på foreleggelse til berørte departementer den 30. september 2009 og til Sametinget. I henhold til "Prosedyrer for konsultasjoner mellom statelige myndigheter og Sametinget" av 11.05.05 har MD under sluttbehandlingen hatt konsultasjoner med Sametinget 19.11.09 og 4.12.09. Det er oppnådd enighet mellom Sametinget og MD om utforming av verneforslaget.

2.3 Forholdet til konsekvensutredninger

2.3.1 Utredningsprogrammet

Melding om oppstart for planarbeidet med forslag til konsekvensutredning ble sendt på høring den 19.7.2004. På bakgrunn av høringen oversendte FM sitt forslag til utredningsprogram til Direktoratet for naturforvaltning den 07.12.2004. Direktoratet fastsatte utredningsprogrammet i brev til fylkesmannen 22.2.2005. Det ble fastsatt at følgende tolv tema skulle utredes: *Landskap, Naturmiljø, Kulturhistorie, Jordbruk, Skogbruk, Havbruk, Reindrift, Kraftressurser, Reiseliv, Friluftsliv, Hytter og Forsvarets virksomhet og annen operativ- og øvingsvirksomhet*. Konsekvensene er vurdert på grunnlag av to alternative vernebestemmelser med ulikt restriksjonsnivå tilsvarende henholdsvis nasjonalpark og landskapsvernområde. I tillegg ble dagens situasjon med påregnelig utvikling uten vern utredet.

2.3.2 Merknader til konsekvensutredningene

2.3.2.1 Prosess generelt

Flere grunneiere mener at den store informasjonsmengden utgjør et praktisk problem. De viser også til at prosjektet har hatt få informasjonsmøter i den enkelte kommune. De er generelt misfornøyd med prosess.

Bodin Skogeierlag oppfatter sammensetningen av styrings- og prosjektgruppa som ensidig og mener mye virker ensrettet i utredningen, og at én næring og friluftslivet er blitt prioritert.

Statskog og noen grunneiere er kritiske til grunneiernes fraværende representasjon i prosjekt- og styringsgruppa.

Områdestyret i Nordland viser til at Duokta reinbeitedistrikt kun har hatt mulighet til å delta i en faggruppe sammen med flere andre deltakere og mener en slik arbeidsform, som skal ivareta flere og ofte motstridende interesser, gjør det vanskelig for reindriften å nå fram med sine forslag.

Statskog mener at det ikke er enkelt å skille mellom fylkesdelplanen etter plan- og bygningsloven, verneplanen etter naturvernloven og konsekvensutredningen etter plan- og bygningsloven i alle deler av dokumentet.

Bergvesenet har ingen merknader til konsekvensutredningen.

Kystverket, Forsvarsbygg, Statskog, Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreråd, Fiskeridirektoratet region Nordland og Sørfold kommune vurderer utredningsplikten som oppfylt.

Bodø naturskole/Vatnlia leirskole, Den Norske Turistforening (DNT), Fiskeridirektoratet region Nordland, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Salten Friluftsråd og Områdestyret i Nordland, er positive til saksgang og prosess.

FM ser at den omfattende informasjonsmengden høringspartene må forholde seg til ved denne typen samkjørte planprosesser, skaper utfordringer i forhold til å oppnå reell medvirkning. Når det gjelder medvirkningsprosessen, viser FM til folkemøter, åpne kontordager i kommunene, møter med interesserte grunneierlag, samt informasjonsmøter i kommunestyrene i forbindelse med høringen av oppstartsmeldingen, og under høring av planforslagene. Gjennom prosessen er det også avholdt en rekke møter og befaringer med berørte grunneiere. Alle møter har vært annonsert i lokalavisen, og informasjon om prosjektet er lagt ut fortløpende på prosjektets nettside. På dette grunnlag mener FM at det har vært lagt til rette for medvirkning og innflytelse fra alle berørte parter som har ønsket dette. Videre vises det til at styrings- og prosjektgruppa har vært bredt sammensatt av regionale og kommunale myndigheter. Grunneierinteressene har vært ivaretatt gjennom kommunene og deres deltakelse. Utredningen har bestått av i alt 12 ulike tema. Samtlige utredninger er lagt til grunn for forslaget til vern. Friluftsliv og reindrift, som man antar er den næringen Bodin skogeierlag refererer til, er to av disse temaene.

DN og MDs kommentarer er samlet etter kap. 2.3.2.10.

2.3.2.2 Kulturhistorie

Flere grunneiere mener at Nordland fylkeskommune nærmest har gitt Sametinget monopol på å utforme store deler av fylkets kulturhistorie. De kan ikke se at norske hjemmelshavere på tilsvarende måte er trukket med i prosessen. De krever i en felles uttalelse en ny og uavhengig utredning og konsekvensanalyse og avviser koblingen mellom kulturhistorie og reindrift som grunnlag for utredningen.

En grunneier påpeker at det ennå finnes uregistrerte kulturminnelokaliteter som for eksempel en gammel boplass i Østerdalen i Øvre Valnesfjord.

Sørfold kommune stiller spørsmål ved om den norske bosettingen i området er godt nok ivaretatt gjennom delutredning for kulturhistorie.

Sametinget vurderer temaet kulturhistorie som tilfredsstillende utredet. De understreker imidlertid at hele verneplanområdet ikke er systematisk registrert, og poengterer at § 9 i kulturminneloven ikke kan regnes som oppfylt gjennom konsekvensutredningen for verneplan/fylkesdel-plan.

FM viser til at det har vært mulighet for å gi innspill i forbindelse med høringene og høringsmøtene, i tillegg er deler av konsekvensutredningen basert på informasjon fra lokale informanter og brukere. Konsekvensutredningen på deltema kulturhistorie er basert på

faglige vurderinger av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Når det gjelder uregistrerte kulturminner vises det til at dette bør tas opp i forbindelse med forvaltningsplanarbeidet. Kulturhistorie var ett av i alt 12 ulike tema i utredningsprogrammet. Under kulturhistorie er det beskrevet at utredningen skal ta med både samiske og ikke-samiske (norske) kulturspor, samt at det skal gjøres nyregistreringer i felt som utredningen skal basere seg på. Det ble utført to kulturminneregistreringer, av henholdsvis samiske og norske kulturminner. Deretter ble det gjort en konsekvensutredning. FM vil at gårdshistorien i området skal synliggjøres bedre ved utarbeiding av temahefter med utgangspunkt i nyere tids kulturminner. Dette er lagt inn som tiltak i fylkesdelplanen og skal kunne brukes blant annet i undervisnings- og reiselivssammenheng.

2.3.2.3 Reindrift

Områdestyret i Nordland vurderer temaet reindrift som tilfredsstillende utredet.

2.3.2.4 Friluftsliv

Bodø Jeger- og Fiskerforening og Bodø og Omegns Turistforening (BOT) vurderer temaet friluftsliv som tilfredsstillende utredet.

2.3.2.5 Naturmiljø og landskap

Noen grunneiere trekker i tvil utrederens påstand om at kalksteinsklippene og de små grottene på en spesifikk eiendom innenfor utredningsområdet skal være spesielle. De mener at grottene er av ubetydelige karakter, og ønsker derfor at de blir undersøkt av kyndige personer. De påpeker at det ikke er nevnt et ord om mineraler og malmforekomster som finnes i verneområdet, og viser blant annet til en kopperforekomst på en eiendom som ble kartlagt allerede for ca. 120 år siden.

FM viser til at området er undersøkt av en av landets fremste eksperter på grotte- og karstformasjoner. Forskeren konkluderer med at særlig den store tettheten av karst og grotter er interessant i det aktuelle området og at dette et av de mer betydelige grotteområdene i hele landet. FM kan ikke se at det er behov for en ytterligere kartlegging eller vurdering av dette området. Norges geologiske undersøkelse (NGU) har levert et notat om mineraler og mineralforekomster i utredningsområdet. Det er vurdert direkte konsekvenser av vern på utnyttelse av eventuelle interessante mineralforekomster og dette burde vært omtalt i høringsdokumentet.

2.3.2.6 Skogbruk/vedhogst

Bodø naturskole påpeker at dersom forskriften setter forbud mot hogst av ved til hytter og gammer, vil formuleringen; ”verken milde eller strenge bestemmelser vil ha negative konsekvenser for hogst av ved til hytter og gammer, bålbrønning, utøvelse av jakt og fiske eller for plukking av sopp og bær”, under temaet friluftsliv i konsekvensutredningen, måtte omformuleres.

Bodin skogeierlag viser til at Bodø kommune har mange båndlagte områder og mener det burde vært gjort en evaluering for å se hvilke resultater som er oppnådd. De viser også til at det stadig er krav og ønske om mer bruk av fornybar energi og tømmer til industrien.

FM beklager at det har oppstått en feil i beskrivelsen. Hogst av ved skulle vært tatt ut i denne sammenheng. FM understreker at det er tatt inn en egen unntaksbestemmelse i forskriften som gjør det mulig å drive med vedhogst til hytter og gammer, og for grunnei-

er til eget bruk. Videre mener man at en eventuell evaluering av virkningen av båndlagte områder ikke er en del av denne prosessen. FM viser til at spørsmålet om energi og tømmer har vært en del av konsekvensutredningen, ved delutredning på henholdsvis kraftressurser og skogbruk.

2.3.2.7 Havbruk

Fiskeridirektoratet region Nordland mener at kriteriet som omhandler offentlige reguleringer ikke treffer som verdivurdering i en konsekvensutredning på tema havbruk. Dette begrunnes med at planstatus kan endres ut fra politiske styrte valg mht å legge til rette for næringsutvikling. De foreslår for framtidige utredninger at det gjøres en evaluering av dagens kriterier som brukes for vurdering av konsekvens for havbruk som følge av vern og vektning av disse.

Codfarmers mener at vernet er lagt opp slik at det ikke er ønske om å forene fiskeoppdrett og vern. De mener at oppdrettsanlegg ikke vil ødelegge verneverdiene.

FM bekrefter at fiskeoppdrett m/merder ikke kan foregå innenfor det foreslåtte verneområdet. Slike anlegg regnes som reversible inngrep i naturen, men har likevel stor innvirkning på opplevelsen av landskapet. Anlegg uten synlige innretninger på sjøoverflaten er ikke omfattet av vernebestemmelsene. Vernet går kun på sjøoverflaten og ned til minste lavvann. FM stiller seg positiv til en eventuell evaluering av kriteriesettet som brukes i fm med utredninger på havbruk.

2.3.2.8 Naturressurser

Viltneemnda i Bodø kommune peker på at konsekvensutredningen ikke belyser noen av de forhold som de mener er viktig for å få gjennomført en forsvarlig forvaltning av elgen innen verneområdet og tilgrensende områder. De viser blant annet til adgangen til tynning av skog for å bedre elgbeite, bruk av motorisert kjøretøy ved ettersøk av skadet vilt og mulige problemer som følge av økt ferdsel.

FM kan ikke se at dette er et tema som bør belyses gjennom en konsekvensutredning. Et vern vil sikre elgens leveområder, noe som anses som positivt for denne arten på linje med øvrig dyreliv i området. Vernets mulige virkning på utøvelse av jakt i området er imidlertid med under deltema friluftsliv.

2.3.2.9 Samferdsel

En grunneier peker på at konsekvensutredningen mangler vurderinger i forhold til standard på innfartsveiene til verneområdet, og mener at vernevedtaket burde utsettes i påvente av en slik vurdering.

FM viser til at utredningsprogrammet ikke har med dette som et tema i forbindelse med konsekvensutredningen. Dette er en problemstilling som både framtidig forvaltningsmyndighet og kommunen må forholde seg til. Det er derfor foreslått at denne problematikken skal vurderes i sammenheng med etablering av innfallsporter til verneområdet.

2.3.2.10 Hytter

Hytte- og grunneiere ved Klubbvatnet, Kristivatnet og Langvatnet ser ut i fra kartet at det er flere hytter som ikke er inntegnet i området, og antar derfor at dette kan ha gitt grunnlag for en oppfatning av at området er mer eller mindre urørt.

FM viser til at området er klassifisert som ”landskapsområde med småskala naturinn-
grep”, og ikke som et urørt landskap. Selv om selve verneplankartet ikke har samtlige
hytter inntegnet er likevel antallet kjent forut for klassifiseringen. I Statens kartverk sitt
grunnlagskart mangler enkelte detaljer, så som enkelte bygninger.

DN og MDs vurdering av punktene 2.3.2.2 – 2.3.2.10:

DN viser til at konsekvensutredningen skal utrede temaer som er innenfor utrednings-
grensen for verneforslaget, og anser at det har vært en bred medvirkning i prosessen.
Gjennom møter og høringene er ulike interesser bredt belyst og vurdert. Verneplanen er
utredet i henhold til forvaltningslovens, naturvernlovens og plan- og bygningslovens be-
stemmelser. DN registrerer at flere instanser er positive til måten fylkesmannen har gjen-
nomført prosessen på. DN viser til at reindriftsforvaltningen i Nordland har representert
reindriftsnæringa i styringsgruppa for Sjunkan-Misten, og anser derfor at reindriftsinter-
esser er ivaretatt. Når det gjelder bruken av ”urørt” i forskriften betyr dette liten tilstede-
værelse av tyngre teknisk inngrep. DN konkluderer med at konsekvensutredningen gjen-
nom 12 ulike deltemaer for verneplan for Sjunkhatten, tilfredsstillende utredningsplikten i
fastsatt utredningsprogram og krav til konsekvensutredninger i forskrift om konsekvens-
utredninger av 1.4.2005.

MD viser til at verneplanen er utredet i forhold til gjeldende lovverk, samt at ulike inter-
esser er blitt belyst og vurdert gjennom både konsekvensutredningen og høringen. Det er
ikke avdekket konsekvenser som krever ytterligere utredninger av samfunnsinteresser,
som for eksempel næringsvirksomhet, i samsvar med Utredningsinstruksen pkt 3.2.2. MD
anser derfor at utredningsplikten er oppfylt. Avveilingen mellom bruk og vern har ført til
endringer i vernebestemmelser og avgrensning, og således er verneforslaget tilpasset bl.a.
næringsinteresser og samiske interesser. Når det gjelder havbruk vises det til omtalen
under kap. 8.3.

2.4 Områdets planstatus

I praksis er hele utredningsområdet for vern båndlagt gjennom kommuneplaner inntil are-
albruken har blitt avklart gjennom verneprosessen.

3 VIKTIGE ENDRINGER UNDER VERNEPLANPROSESSEN

3.1 Verneform

MD viser til St. meld. nr. 62 (1991-92) der nasjonalpark med landskapsvernområde ble
vurdert som de mest aktuelle verneformer for Sjunkan-Misten. Styringsgruppa for Sjun-
kan-Misten fattet i mai 2006 vedtak om at den videre planprosessen skulle arbeide ut fra
at det anbefales nasjonalpark for hele området, og høringen har vært basert på dette. Så
lenge arbeidet med vernesaken foregikk med utgangspunkt i naturvernloven fra 1970, var
det tvilsomt om lovens § 3 om nasjonalparker ga hjemmel til å opprette nasjonalpark for
hele det aktuelle området pga kravet om statlig grunn. MD viser til at man gjennom den
nye naturmangfoldloven har fjernet kravet om statsgrunn. På denne bakgrunn foreslår
MD vern av hele området som nasjonalpark med hjemmel i naturmangfoldloven. Det
vises for øvrig til drøftingen under pkt. 7.1.

3.2 Avgrensning og arealomfang

Utredningsområdet for vern i Sjukan-Misten var på 424,1 km². Det er gjort flere grensejusteringer etter høringsprosessen, og arealet for verneområdet er redusert med 6,6 km². De arealmessige endringene er hovedsakelig gjort av hensyn til skogbruksinteresser, innmark og hytter.

3.3 Verneforskrifter

Det er foretatt endringer i forskriften til det foreslåtte verneområdet sammenlignet med høringsutkastet. Endringene knytter seg i hovedsak til bygninger og anlegg, uttak av ved og trær, motorisert ferdsel og samiske interesser. Endringene er foretatt for at vernet i minst mulig grad skal sette begrensninger for dagens bruk. Det er foretatt endringer slik at hensynet til Kystverkets anlegg og Telenors fastlinje er ivaretatt. Videre er det gjort mindre justeringer i forskriften til nasjonalparken for å tilpasse denne til gjeldende maler/standardforskrift for nasjonalparker og kravene stilt opp under § 34, jf § 35 i naturmangfoldloven. Disse justeringene medfører ikke et strengere restriksjonsnivå for nasjonalparken enn det som fremgår av DN's faglige innstilling til departementet.

4 FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

DN har delegert myndighet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for verneområdet.

DN vil peke på at omfanget av vern i dette området, samt nærheten til tette befolkningsentra medfører behov for en betydelig styrking av oppsyns-, overvåkings- og skjøtselsaktivitet. Forvaltningsplanen for området må utarbeides snarest mulig etter et eventuelt vernevedtak, og innspill gitt i flere faser av verneplanarbeidet må da gis en vurdering. Utgifter til erstatninger og gjennomføring av erstatningsprosessen samt merking og oppsetting av skilt er dekket innenfor bevilgningen og tilsagnsfullmakten under kap. 1427 post 34. Den årlige budsjettmessige oppfølgingen av utarbeiding av forvaltningsplaner og etablering av oppsyn og skjøtsel vil være avhengig av den økonomiske utviklingen og budsjettsituasjonen. Det vises for øvrig til kap. 6.4 for videre drøfting av forvaltningsmodell, forvaltning/forvaltningsplan, rådgivende utvalg og oppsyn.

Det er under høringen ikke uttalt ønske fra kommunene om delegert forvaltningsmyndighet.

MD slutter seg til DN's merknader.

5 HØRING AV VERNEFORSLAGET

FM mottok 80 høringsuttalelser. I tillegg til berørte grunneiere, rettighetshavere, lokale/regionale lag og foreninger samt bedrifter, kommuner, fylkeskommunen og andre fylkesinstanser, har følgende organisasjoner og instanser hatt planen til uttalelse:

Riksantikvaren, Statens landbruksforvaltning, Kystdirektoratet, Jernbaneverket, Luftfartstilsynet, Oljedirektoratet, Vegdirektoratet, NVE, Bergvesenet, Forsvarsbygg, Fiskeridirektoratet, Reindriftsforvaltningen, Statens namnekonsulentar for Midt-Noreg, Navnekonsulenttjenesten for samiske stedsnavn, Norges Jeger- og fiskeforbund, Den norske turistforening, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norsk Sau og Geit, Norges fiskarlag, Norges kystfiskarlag, Norske fiskeoppdretters forening, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening, Kgl. norsk båtforbund, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Kommunenes Sentralforbund, Kulturvernets fellesorganisasjon, Allskog BA,

Norske reindriftssamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Samenes landsforbund, Norges Fjellstyresamband, Samarbeidsrådet for naturvernsaker, Norges Naturvernforbund, Norsk Botanisk forening, Norsk Orkidéforening, Norsk ornitologisk forening, Norsk zoologisk forening, Norsk limnologforening, Norsk biologiforening, Foreningen våre rovdyr, Næringslivets hovedorganisasjon, NHO Reiseliv, Norsk Grotteforbund, WWF Norge, Miljøstiftelsen Bellona, SABIMA, Norges Miljøvernforbund, Greenpeace Norge, Natur og Ungdom, Fremtiden i våre hender, Norges Idrettsforbund, Norges velforbund, Det Kgl. Selskap for Norges Vel, NTNU, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø, Universitetet i Bergen, Universitetet for miljø- og biovitenskap, NINA, NIKU, NIVA, NGU, NISK, Skog og landskap, Bioforsk og Nordisk Samisk institutt.

6 MERKNADER TIL VERNEFORSLAGET

6.1 Generelle merknader

Bodø kommune og Fauske kommune slutter seg til verneforslaget, men har enkelte innspill på bl.a. grensejusteringer.

Sørfold kommune har flere innspill til forskriftsforslaget og grensejusteringer, og stiller spørsmål ved lovhjemmelen.

Nordland fylkeskommune støtter verneforslaget men har innspill knyttet til universell utforming og en merknad om skepsis til det stadig økende vernet av områder som skjer.

Bodø Jeger- og Fiskerforening, en grunneier, Bodø naturskole, Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Den Norske Turistforening (DNT) og Bodø og Omegns Turistforening (BOT) støtter FM's forslag til nasjonalpark.

Grunneiere bemerker at det bør gjøres ytterligere anstrengelser for å ta praktiske hensyn til grunneiere og beboere i området som får båndlagt sine eiendommer og håper at verneplanen ikke vil komme i konflikt med planlagte økoturismeaktiviteter med blant annet fiske og ridning.

En grunneier ser positivt på arbeidet for å få til et verneområde, men mener at det ikke må hindre realiseringen av et lasteanlegg for ferskvann som han har planlagt og fått godkjent i Mistfjorden, innenfor verneområdet. Godkjennelse er gitt av både Bodø kommune og fylkesmannen for etablering av anlegg for lasting av ferskvann.

Bodø naturskole mener det er flott at områdets betydning for Bodø naturskole og Vantlia leirskole er tatt med såpass utførlig i beskrivelsen.

FNF Nordland og NJFF mener verneplanen i stor grad oppfyller målsetningen, og at bestemmelsene gir åpning for spesiell tilrettelegging for barn og unge. De mener at forholdet bruk og vern er godt balansert.

Bodø og Omegn Turistforening (BOT) er fornøyd med at deres innspill om å ta med landskapsrommet rundt Erlingbu, er tatt til følge.

DNT understreker viktigheten av å sikre natur- og kulturkvalitetene i Sjunkan-Misten for å bevare områdets funksjon som viktig opplevelsesområde for friluftsliv og at formålet med å opprette nasjonalparker er dobbelt; både vern av natur og bevaring for friluftsliv.

Norsk Grotteforbund er meget fornøyd med at det i planleggingsfasen ble utført naturfaglig kartlegging av karst og grotter.

Soløyvatnets fiskelag er opptatt av at fiske og inntekter forblir i bygdene og er fornøyd med at det er det de kan lese i framlegget.

Fylkeskommunalt eldreråd er generelt skeptisk til det økende vern av områder som skjer.

Forsvarsbygg mener at hensynet til forsvaret er tilfredsstillende ivaretatt i planforslaget, med et mindre unntak beskrevet under tema forskrift vedrørende lavtflyging.

Sametinget mener at forslaget er bra utformet og utgjør et godt grunnlag for det videre arbeidet med verneplanen. Samtidig peker de på at begreper som "villmarkspreget", "urørt", "egenartet" og "vakkert" er sterkt verdiladet. Når Sjunkan-Misten for utenforstående framstår som "urørt" og "villmarkspreget" mener de at dette blant annet kan skyldes samisk bruk og tilstedeværelse i området opp gjennom historien.

Statens landbruksforvaltning (SLF) mener at verneplanen er godt underbygget og basert på et oppdatert og relevant faggrunnlag. Videre mener de at forslaget til verneplan ikke ser ut til å få direkte konsekvenser for gårdsbrukene i området, men mener at det på sikt kan få følger, siden det er mange som nytter området til husdyrbeite.

Fylkeslandbruksstyret mener at utredningsområdet har vital betydning for bygdene omkring som beite for sau og rein. Videre mener de at beitebruken også er viktig for å vedlikeholde landskapsbildet slik det framstår i dag, og peker på at det er en forutsetning at verneområdet ikke får et strengere rovdyrvern enn det har i dag.

Områdestyret i Nordland mener at saken omfattes av prosedyrene for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og reindriften. De forventer at de folkerettslige forpliktelsene er oppfylt når arbeidet sluttføres og påpeker samenes rett til å få innflytelse på forvaltningen av verneområdene må sikres gjennom en akseptabel forvaltningsordning. Videre mener de at opprettelsen av en nasjonalpark, ikke må ramme reindriften unødige ved storstilt markedsføring av områdene og tilrettelegging for friluftaktiviteter. Reindriften er ikke statisk selv om den er basert på en tradisjonell bruk, og at den må ikke låses til et spesielt utviklingsnivå, men fortsatt ha mulighet til nye tilpasninger, driftsmåter og inntektskilder.

FM er tilfreds med at det gis støtte til det framlagte forslaget, og tar ellers de ulike synspunktene til orientering. Når det gjelder fiske og ridning visers det til at områder og aktuelle traseer for organisert bruk av hest skal beskrives nærmere i forvaltningsplanen. Beiting vil være tillatt innefor verneområdet, og rovdyrforvaltningen er lik innenfor som utenfor verneområdene. Når det gjelder lasteanlegg for ferskvann i Mistfjorden viser FM til at ved etablering av nasjonalpark i Mistfjorden vil ikke dette tiltaket kunne realiseres. FM har ikke godkjent et slikt lasteanlegg. Mistfjorden er vurdert å ha nasjonal landskapsverdi i følge konsekvensutredningen. FM er kjent med retningslinjene for konsultasjon mellom statlige myndigheter og Sametinget i vernesaker. FM ser reindriften bekymringer i forbindelse med mulig økt ferdsel. Det er aktuelt å kanalisere ferdsel i deler av verneområdet, av hensyn til sårbare områder for vilt og for å hindre at reinen blir unødige forstyrret. Temaet vil bli tatt opp i forbindelse med forvaltningsplanen.

DN viser til at Mistfjorden er vurdert til å ha nasjonal verdi landskapsmessig sett, og området har stor grad av urørthet og er et inntrykksterkt landskapsområde. Finnskarelva ligger forholdsvis midt i Mistfjorden. Området ved Finnskarelva inneholder også en viktig viltlokalitet. DN viser til at det ikke er ønskelig med inngrep slik som bygging av lasteanlegg for ferskvann i nasjonalparker. Vedrørende erstatning for eventuelle økonomiske tap, så vises det til kommentar under kap. 6.2. Når det gjelder rovviltforvaltning vises det til FM's kommentarer. DN har vært i kontakt med Sametinget for en vurdering om behov for konsultasjoner om verneplanen for Sjunkhatten. Sametinget har imidlertid ikke behov for konsultasjoner med DN i denne saken. Sametinget ønsker å konsultere med Miljøverndepartementet når direktoratets tilrådning er oversendt departementet til behandling. For øvrig viser DN til FM's kommentarer.

Flere grunneiere mener at dersom det er behov for nye friområder av hensyn til en vok-

sende bybefolkning, så må det ikke fremstilles som om vern av natur er den sentrale begrunnelse, men ekspropriasjon av arealer. De har forsøkt å komme med konstruktive innspill ved oppstartsmeldingen, men mener at disse ikke har fått gjennomslag i det framlagte verneplanforslaget. De mener at forslaget blokkerer og ødelegger for eiendommens utnyttingsmuligheter og tviler på om de på sikt kan bevare tilknytningen til stedet. Videre mener de at det er forsøkt å bevise en etnisk samisk rett til land og vann i området basert på alders bruk.

FM viser til at alle innspill har vært gjenstand for grundige vurderinger. Alle som har ønsket å komme med ytringer underveis i arbeidet har blitt hørt, men har ikke nødvendigvis fått gjennomslag for alle sine innspill. FM viser til at Sjunkan-Misten området har nasjonale og regionale kvaliteter som gjør at nasjonalparkvern er aktuelt. Særlig er dette knyttet til landskapet. I tillegg er det lagt vekt på verdien for friluftsliv, og i den sammenheng er områdets nærhet til større befolkningsområder selvsagt viktig. FM stiller spørsmål ved om vernet faktisk legger så store restriksjoner på privateide områder at det er grunnlag for å så tvil om hjemmelshaverne kan bevare tilknytningen til stedet. FM ser at uttalepartene forsøker å blande sammen spørsmål om samiske rettigheter og vern. FM understreker at et vern ikke øker noen parters rettigheter, verken samenes rettigheter eller andre brukere av området sine rettigheter.

DN viser til at en forutsetning for økt bruk av verneområdene er at dette ikke skal gå på bekostning av verneverdiene i områdene. DN påpeker at et verneområde skal ta vare på naturverdiene i området, og dette skal ligge til grunn for utformingen av verneforskrifter. Dette må vurderes opp mot innkomne innspill og ønsker fra høringsinstansene for området. DN mener den foreslåtte forskriften tar godt vare på områdets verneverdier samtidig som de ikke legger vesentlige hindringer for bruken av området.

En grunneier peker på at nøkkelordet er ”bærekraftig bruk” – en bruk på naturverdiene egne premisser slik at de vedvarer og sikrer oppvoksende slekter tilgang til disse verdiene i framtiden.

Sørfold kommune peker på behovet for at barna kan komme inn i området med båt fra Røsvik i Sørfold og at dette vil gi barn og unge en unik maritim opplevelse av parken.

DNT, NJFF og Friluftsrådenes Landsforbund peker på viktigheten av tilrettelegging for barn og unge slik at de blir invitert og motivert til bruk av området.

Salten Regionråd viser til at med den sentrale plasseringen nasjonalparken har vil kunne få stor betydning for utvikling av kompetanse og naturbasert reiseliv i regionen.

Fylkeskommunalt eldreråd ber om at deler av nasjonalparken får status som gir universell utforming.

Valnesfjord Helsesportssenter ser det som svært viktig at deres brukere, barn, ungdom og voksne med funksjonsnedsettelse, ivaretas i verneplanen og fylkesdelplanen.

Kjerringøy skole mener at uten tilrettelegging og uten innfallspport fra Kjerringøy vil det bli vanskelig å definere dette som Barnas nasjonalpark.

DNT, NJFF, Friluftsrådenes Landsforbund, Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreråd, Nordland nasjonalparksenter, Salten Friluftsråd, Salten Regionråd, Sørfold kommune, Kjerringøy skole, Valnesfjord Helsesportssenter og en grunneier støtter forslaget om å opprette barnas nasjonalpark.

FM sier seg enig med kommentarene til ideen om Barnas nasjonalpark. Det både forplikter og krever et særskilt fokus i arbeidet med stimulering, tilrettelegging og forvaltning. Universell utforming er svært aktuelt å bruke som prinsipp ved enkelte tilretteleggingstil-

tak. Hvilke konkrete tiltak som skal ha slik utforming vil avgjøres i forbindelse med forvaltningsplanarbeidet.

DN støtter FM's kommentarer.

MDs vurderinger til pkt. 6.1:

MD viser til at vern generelt – og spesielt nasjonalparkstatus, kan medføre økt oppmerksomhet fra reiseliv og turisme. Det legges til grunn at en bærekraftig utvikling av reiselivet i området ikke må komme i konflikt med verneverdiene. Når det gjelder følger på sikt for gårdbrukerne i området, vises det til at det kun er Vassvika som har fast bosetting og som driver ordinær jordbruksdrift. Størstedelen av Vassvika er holdt utenfor vernet. Når det gjelder lasteanlegg for ferskvann, støtter MD DN's merknader da et slikt anlegg vil medføre inngrep i landskapet i strid med vernemålet.

MD registrerer at Sametinget ikke har sett behov for egne konsultasjoner med DN. Departementet har hatt 2 konsultasjoner med Sametinget under sluttbehandlingen av verneplanen. Videre vises det til at reindriften ev. fremtidige behov for tilpasninger, driftsmåter og inntektskilder innenfor verneområdet, ikke må komme i konflikt med verneverdiene. Så vidt angår ytterligere merknader fra Sametinget er disse tatt inn under de enkelte punktene senere. Selv om vernet skal bidra til å sikre det samiske naturgrunnlaget vil et vern i seg selv ikke endre rettigheter til noen parter i området.

6.2 Eiendomsrett og erstatning

Flere grunneiere mener at vernet og de strenge vernebestemmelsene i realiteten vil frata dem all råderett over egen eiendom. Inngrep eller bruksendring er tilnærmet umulig og vernet er å sammenligne med ekspropriasjon, men uten at man som grunneier får noen form for kompensasjon.

En grunneier viser til at det har vært arbeidet med planer om minikraftverk mellom Korsvikvannet og Færøyvannet, og at prosjektet er på planstadiet med søknad om konsekvens. Det er varslet at det kommer erstatningskrav i tilknytning til de nevnte utbyggingsplanene og for tap av inntekter fra skogforvaltning.

Bodø kommune v/bystyret foreslår at det skal gis erstatning til grunneierne i henhold til Grunnlovens § 105 og Lov om overføring av fast eiendom § 1 og § 2.

Sørfold kommune stiller spørsmål ved om forslaget til ny erstatningsordning for nasjonalparker vil gi grunneierne en tilfredsstillende erstatning for innskrenket råderett og fremtidig utnyttelse av egen eiendom, da forslaget kun omfatter igangværende bruk.

Områdestyret i Nordland mener at de økonomiske konsekvensene for reindriften ved et vern er mangelfullt omtalt.

Statskog mener at det ikke kommer godt nok fram i høringsforslaget at grunneierretten ikke blir forandret ved et vern.

FM vil understreke at eiendomsretten ikke endres ved vern etter naturvernloven, selv om råderetten kan innskrenkes. Det gjelder adgangen til å gjennomføre tiltak og aktivitet som kommer i konflikt med verneverdiene. Kravet om grunneiers tillatelse for ulike aktiviteter og tiltak vil være det samme ved vern som uten vern. FM forutsetter at eventuelle økonomiske tap som følge av vernet vil bli erstattet i henhold til forslag til ny erstatningsordning for nasjonalparker. Minikraftverk, med etablering av nytt utløp fra Korsvikvatnet og ny overføringslinje innenfor det foreslåtte verneområdet, vil ikke være forenlig med vern. Verneverdiene ligger bl.a. i områdets betydning som hekkeområde for enkelte sårbare fuglearter.

DN viser til at det i NOU 2004:28 om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold (naturmangfoldloven) er foreslått nye erstatningsregler og viser til at en eventuell innføring av ny erstatningsordning for nasjonalparker og landskapsvernområder vil gjelde for alle verneområder der fristen for å kreve erstatning ikke er gått ut 1. januar 2002. Fristutsettelsen gjelder dermed også for denne verneplanen. Når det gjelder minikraftverk viser DN til FMs vurdering.

MD viser til at nye erstatningsregler etter den nye naturmangfoldloven gjelder fra 1. juli 2009. Det er innført like erstatningsregler for både nasjonalpark, landskapsvernområde og naturreservat. Det vil være virkningen av et vernevedtak for den enkelte grunneier eller rettighetshaver som er avgjørende for erstatningsspørsmålet, ikke hvilken vernekategori som er benyttet. Utbetaling av eventuelle erstatninger vil følge prosedyrer i samsvar med reglene i naturmangfoldloven.

6.3 Navn på verneområdet

Fauske kommune, Bodø naturskole, Sørfold kommune, og en grunneier mener at verneområdet bør få navnet "Sjunkan-Misten nasjonalpark".

Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreåd, Salten Regionråd, Friluftsrådernes Landsforbund, Statskog og Fauske kommune tilrår at den nye nasjonalparken får navnet "Sjunkan-Misten, Barnas nasjonalpark".

Områdestyret i Nordland og en grunneier foreslår at det samiske navnet "Davgga" velges. Sametinget mener at det skal være et likestilt samisk og norsk navn på verneområdet.

Salten Friluftsråd og Valnesfjord Helseportssenter foreslår "Barnas nasjonalpark" som navn.

En enkelt person viser til at det er vanlig å gi verneområder navn etter store "naturobjekt" som ligger inne i området, og foreslår derfor "Sjunkfjorden nasjonalpark" som navn.

Bodø kommune, Bodø Jeger- og Fiskerforening, BOT og en enkelt person ønsker navnet "Sjunkhatten nasjonalpark", der BOT også vil ha med tillegget "– barnas nasjonalpark".

Bodø, Fauske og Sørfold kommuner har i senere brev til departementet uttrykt ønske om at navnet på nasjonalparken skal være "Sjunkhatten nasjonalpark – barnas nasjonalpark". De mener dette er viktig for å beholde den positive lokale forankringen parken har fått og at navnet markerer hvem faktisk vernet er for – barna.

FM ser at synet på navn er delt, og at heller ikke de tre berørte kommunene er helt enige om hvilket navn som bør velges. "Sjunkan-Misten nasjonalpark" eller "Sjunkan-Misten – barnas nasjonalpark" har størst oppslutning. Samtidig er det flere som har innvendinger mot å bruke Sjunkan-Misten i navnet. FM mener idéen om å bruke navnet på verneområdet til å fremheve et spesielt fokus på barn, er god. Dersom Sjunkan-Misten ikke velges er det naturlig å gå for at et markant fjell i nasjonalparken, nemlig Sjunkhatten, skal være utgangspunkt for navnevalget. FM går inn for at navnet blir "Sjunkhatten – barnas nasjonalpark", hvor benevnelsen "sjunk" har samisk opprinnelse.

DN støtter forslaget til fylkesmannen, men ønsker ikke at begrepet "Barnas nasjonalpark" kun skal gjelde én nasjonalpark. Det foreslås derfor fjernet fra hovednavnet, men kan fritt brukes i ønskede situasjoner, for eksempel på informasjonsmateriell. DN ønsker ikke å begrense dette begrepet til kun og gjelde én nasjonalpark. DN tilrår at navnet blir "Sjunkhatten nasjonalpark".

MD støtter ideen om spesiell tilrettelegging for barn og unge. MD mener likevel at navnet "Sjunkhatten nasjonalpark" er det beste navnet på nasjonalparken. Det forutsettes imidlertid at allmennheten og særlig barn og unge skal gis anledning til naturopplevelse. Dette fremgår spesielt opplyst om dette i forbindelse med formålsparagrafen. MD mener at vektlegging på barn og unge og tilrettelegging for denne gruppen fremkommer tydelig både her og i forskriftens bestemmelser. At "Barnas nasjonalpark" ikke er en del av navnet er ikke til hinder for at kommunene og andre fritt kan bruke dette begrepet i markedsføring. MD mener for øvrig at realiseringen av barnas nasjonalpark i større grad vil skje gjennom forvaltningsplan, rådgivende utvalg og informasjonsvirksomhet. MD støtter derfor DN's forslag. MD har i samråd med Sametinget v/stedsnavnskonsulent for samiske stedsnavn kommet fram til at nasjonalparken på samisk skal hete "Dávga suoddjimpárkka".

6.4 Forvaltning av verneområdet

6.4.1 Forvaltningsmyndighet

Områdestyret i Nordland foreslår at reindriften må få en sterkere posisjon i forvaltningen. Sametinget anbefaler at det tas inn en ekstra setning under § 7 i verneforskriften om forvaltningsmyndighet som tar høyde for at samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres.

Både Sametinget og Områdestyret viser til at man vil komme tilbake til spørsmålet om forvaltningsmyndighet under konsultasjoner med statlig myndigheter.

FM er klar over de nasjonale forpliktelsene for å ivareta urfolks rettigheter. Det foreslås følgende formulering tas inn som en ekstra setning i § 7: "Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordningen som etableres".

DN understreker at FM's forslag gjelder samisk representasjon i et rådgivende utvalg, ikke om hvem som skal utøve forvaltningsmyndighet. Det er imidlertid viktig at ulike interesser har mulighet til å medvirke i forvaltningen av området. DN anbefaler at det opprettes et rådgivende utvalg. Ved opprettelse av et slikt utvalg må det vurderes en sammensetning som sikrer at berørte interesser, herunder samiske interesser, blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Det er DN har delegert myndighet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for et verneområde. For forslaget til Sunkhatten nasjonalpark anbefaler DN at fylkesmannen i Nordland blir forvaltningsmyndighet.

Sametinget viser til § 7 i forskriften og mener forvaltningsmyndigheten burde legges direkte til forvaltningsstyret.

MD viser til at regjeringen har besluttet at dersom flertallet av berørte kommuner i store verneområder ønsker å ha forvaltningsansvaret for verneområdet, skal det skje gjennom et interkommunalt nasjonalpark-/verneområdestyre. Hvis ikke kommunene ønsker slik myndighet, skal fylkesmannen være forvaltningsmyndighet. Dersom det opprettes et interkommunalt nasjonalpark-/verneområdestyre skal det bestå av en politisk oppnevnt representant fra hver kommune, en fra fylkeskommunen og representant(er) oppnevnt av Sametinget. Graden av samisk representasjon må vurderes nærmere dersom det oppnevnes et nasjonalpark-/verneområdestyre. Sekretariatet for et eventuelt nasjonalpark-/verneområdestyre legges til en statlig ansatt verneområdeforvalter som er underlagt nasjonalpark-/verneområdestyre i alle saker som angår forvaltningen av verneområdet. MD viser til at forvaltningsmyndigheten legges til Direktoratet for naturforvaltning (DN) i § 7 fordi det må være klart hvem som har forvaltningsmyndigheten inntil nasjonalpark-

/verneområdestyret er på plass. Det er departementet som formelt beslutter når den nye modellen implementeres for dette området.

6.4.2 Rådgivende utvalg

Flere grunneiere i et fellesbrev avviser å bli underlagt et planleggings- og styringsregime hvor de mener at de i realiteten er fratatt all innflytelse. De påpeker at det foreslås at det skal sammensettes et rådgivende utvalg likt med de representanter som er representert i prosjekt- og styringsgruppa og at en slik styring på ingen måte reflekterer de norske hjemmelshavernes interesser. Sørfold kommune er enig med fylkesmannen når det gjelder forslaget til sammensetning og etablering av et rådgivende utvalg.

Statskog krever at grunneiere og lokale næringsinteresser skal være representert i utvalget.

Valnesfjord Helseportssenter foreslår at funksjonshemmede bør ha en fast representant i det rådgivende utvalg.

NJFF støtter opp om at det etableres et rådgivende utvalg, og at barn/unge skal ha en fast representant i utvalget. De vil samtidig understreke at de ser det som naturlig at jakt- og fiskeinteressene er representert i rådgivende utvalg.

DNT oppfordrer til etablering av et rådgivende utvalg, hvor Bodø og Omegns Turistforening og Sulitjelma og Omegn Turistforening bør involveres.

FM vil påpeke at forskriften ikke har et absolutt krav om opprettelse av rådgivende utvalg, men erfaringer fra andre større verneområder bekrefter at forvaltningsmyndigheten ser det som et absolutt behov å ha rådgivende utvalg. FM understreker at grunneierrepresentanter er selvsagte i rådgivende utvalg, og det er vanlig praksis i forvaltning av verneområder at berørte reinbeitedistrikter er med. Det er også aktuelt at både turlag, lokale næringsinteresser og jakt- og fiskeinteresser deltar. Innspillet om at funksjonshemmede bør ha en representant i rådgivende utvalg, er positivt. Hvordan sammensetning og representasjon skal foregå vil avgjøres når arbeidet med forvaltningsplanen starter opp og rådgivende utvalg skal sammensettes.

DN viser til at et rådgivende utvalg skal bistå forvaltningsmyndigheten med råd og uttalelser i aktuelle forvaltningsspørsmål. Sammensetningen av slike råd må vurderes bl.a. ut fra brukerinteressene og forvaltningsmessige utfordringer.

MD slutter seg til DNs vurdering og viser til at forvaltning av verneområdet krever samhandling mellom mange aktører. MD understreker derfor viktigheten av at det faglige rådgivende utvalget representerer alle relevante samarbeidsparter.

6.4.3 Forvaltningsplan

Grunneiere påpeker at flere steder innenfor verneområdet er verdifulle, sårbare og særlig eksponert for ferdsel. Nødvendig hensyn må derfor tas i forbindelse med tilrettelegging av stier og faste bålplasser, og at det bør utplasseres søppeldunker og ved til bålbrekkingen. Videre har de innspill på diverse korrigeringer på navnebruken i Øvre Valnesfjord. Øvre Valnesfjord Grunneierlag mener at eksisterende stinett bør opprustes, merkes, ryddes og klopplegges.

Sørfold kommune ønsker at det lages en strategi i forvaltningsplanen for hvordan det kan ryddes opp i parken om ikke forbudet mot forurensing blir overholdt.

Fauske kommunale råd for funksjonshemmede og Fauske kommune ønsker en tilrettelegging for funksjonshemmede i nasjonalparken, spesielt i Fridalen i Øvre Valnesfjord.

DNT ser det som naturlig at Bodø og Omegns Turistforening og Sulitjelma og Omegn Turistforening får en sentral rolle i arbeidet med å vurdere behovet for tilrettelegging i det nye verneområdet. Det vises til den nasjonale merkeinstruksen som også bør brukes for hovedløypenettet i Sjunkan-Misten.

Sametinget oppfordrer til økt bruk av samiske stedsnavn i området.

Statskog krever at det settes i gang arbeid med forvaltningsplan så snart som mulig etter at vernevedtaket er fattet, og at grunneierne må bli involvert i utarbeidelsen.

NJFF understreker viktigheten av å ha gode forvaltningsplaner som grunnlag for løpende forvaltning av verneområdet og videre at myndighetene bør vurdere muligheten for at forvaltningsplanen blir en integrert del av fylkesdelsplanen, for å sikre gode og helhetlige løsninger og viser til målsettingen om økt fokus på næringsutvikling i tilknytning til verneområdene.

DNT mener det er viktig at forvaltningsplanen fører til en sonering av verneområdet for ulike brukergrupper, slik at verneområdet kan dekke flere behov innen friluftsliv.

Bodø naturskole og Kjerringøy lokalutvalg gjør oppmerksom på at enkelte bygg ikke er tatt med under oppramsing av bygg innenfor utredningsområdet.

Områdestyret i Nordland viser til at forvaltningsplanen skal regulere mange forhold som berører reindriften, og at reindriften må sikres en sterk innflytelse i forvaltningen av området.

Sametinget mener at det er aktuelt med opprettelse av et eget arbeidsutvalg, med en samisk representasjon, som bistår forvaltningsmyndigheten i arbeidet med forvaltningsplanen.

FM er enig i at det er viktig å sette i gang arbeidet med forvaltningsplanen så snart som mulig etter vernevedtak, og at grunneierne må involveres i dette arbeidet. Videre er FM enig i at en sonering av verneområdet vil bli viktig, og at dette må bli et tema i arbeidet med forvaltningsplanen. Opplysninger om eksisterende bygninger innenfor verneområdet vil bli tatt med i forvaltningsplanen. Når det gjelder samisk representasjon i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplaner viser FM til kommentar under rådgivende utvalg kap 6.4.2. Videre vises det til at de konkrete innspillene til forvaltning av området og navnebruk vil bli tatt med i arbeidet med forvaltningsplanen og utarbeiding av endelig vernekart

DN viser til at en forvaltningsplan er et praktisk hjelpemiddel til å opprettholde og fremme verneformålet. Målsettingen er å kunne styre aktiviteter/virksomhet innenfor et verneområde slik at det ikke oppstår unødvendige konflikter mellom ulike brukerinteresser. De retningslinjer som trekkes opp i en forvaltningsplan må ligge innenfor rammen av forskriftene. En forvaltningsplan bør utarbeides sammen med verneplanarbeidet eller snarest mulig etter vedtaket. Alle relevante aktører bør trekkes inn i dette arbeidet. Å se dette arbeidet sammen med arbeidet som skal gjøres for en fylkesdelplan kan være interessant, slik at en kan se arealforvaltningen i og utenfor nasjonalparken i sammenheng. Det er DN som vil være godkjenningmyndighet for forvaltningsplanen.

MD understreker at lokal medvirkning er viktig i utarbeidelse av forvaltningsplan og at en del av de utfordringene høringsuttalelsene viser til naturlig hører hjemme i en forvaltningsplan. I forhold til samiske interesser gjelder konsultasjonsavtalen og de nærmere retningslinjer for behandling av vernesaker i samiske områder fastsatt 31.01.07. Dette innebærer at det ved fastsettelse av forvaltningsplan gjennomføres konsultasjoner med Sametinget.

Naturmangfoldloven § 35 siste ledd stiller krav om at utkast til forvaltningsplan skal foreligge samtidig med vernevedtaket for nasjonalparken. Fordi denne vernesaken er forbedret i henhold til bestemmelser i naturvernloven av 1970 hvor det ikke var et slikt krav, kommer overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77 til anvendelse. En forvalt-

ningsplan for Sjunghatten nasjonalpark skal utarbeides snarest mulig etter vernevedtaket. Et utkast til forvaltningsplan skal etter planen foreligge senest 1. juni 2010. Dette er tatt inn i § 5 i verneforskriften for nasjonalparken. Med "utkast til forvaltningsplan" menes det utkastet som Fylkesmannen sender på høring til berørte parter.

6.4.4 Oppsyn

En grunneier mener at det må etableres et overordnet oppsyn og samordnet fiskestell i nasjonalparken, og foreslår at Bodø Jeger- og Fiskerforening kan ha et slikt ansvar.

Sørfold kommune forutsetter at staten bidrar med midler til kompetanseoppbygging og utgifter for øvrig knyttet til forvaltning og oppsyn.

Bodø naturskole vil kunne påta seg SNO-oppdrag hvis dette er ønskelig og om det blir gitt økonomisk finansiering til dette.

Områdestyret i Nordland viser til at Duokta reinbeitedistrikt er opptatt av at det skal være et godt forhold mellom reindriften og oppsyn og mener det bør opprettes et kontaktforum der det er jevnlig møter mellom distriktet og oppsynet.

Statskog bemerker at Statskog Fjelltjenesten i dag utfører en del oppgaver etter oppdrag fra Statens naturoppsyn (SNO), men at det nå drøftes om SNO skal overta disse oppgavene og at Statskog skal ta seg av privatrettslige oppgaver på egen eiendom. De peker på at dette vil bety at tilrettelegging for friluftslivet på Statskog sin grunn vil skje av personer tilsatt i Statskog og ikke av SNO.

FM tar synspunkt og innspill angående oppsyn til orientering. FM tilrår at det etableres minst en hel oppsynsstilling i tilknytning til nasjonalparken. Forslaget om et eget kontaktforum med oppsynet er interessant, men FM ser at også andre aktive brukere kan ha nytte av å delta i et slikt forum.

DN tar innspill angående oppsyn til orientering. DN viser til at SNO har det overordnede ansvaret for statlig naturoppsyn i alle verneområder. Det understrekes at det er viktig å få et samordnet og helhetlig statlig naturoppsyn i hele området, og opprettelsen av den foreslåtte nasjonalparken medfører behov for en totalt sett styrket oppsynsinnsats. Dette bør skje gjennom opprettelse av en SNO-stilling i området, samt lokalt tjenestekjøp. Innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer, må nødvendig volum av oppsyn, etablering av eventuell SNO-stilling og lokalt tjenestekjøp følges opp umiddelbart etter et eventuelt vernevedtak.

MD viser til at etablering av oppsyn må skje innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

6.4.5 Informasjon

Nordland Nasjonalparksenter påpeker at temaet informasjon ikke er utfyllende behandlet. De ser det som naturlig at senteret autoriseres for Sjunghatten i tillegg til Saltfjellet/Svartisen og Junkerdal nasjonalparker som de allerede har i dag.

Statens vegvesen og Salten distrikt mener det er viktig at verneplanen og fylkesdelplanen legger opp til at det skal opparbeides tilstrekkelig med parkeringsplasser på steder som er naturlige utgangspunkt for bruk av området.

Håla Veiforening påpeker at områder som blir vernet erfaringsmessig trekker til seg økt interesse, og at det vil være behov for tilrettelegging fram til og i området.

Sørfold kommune forutsetter at staten bidrar med midler for nødvendig tilrettelegging på grunn av økt trafikk inn til nasjonalparken.

FM ser det som naturlig at Nordland nasjonalparksenter får en rolle i informasjonsarbeidet tilknyttet den nye nasjonalparken og viser til ulike tiltak i forbindelse med fylkesdelplanen.

DN viser til at senteret er autorisert for to nasjonalparker; Junkerdal og Saltfjellet/Svartisen. Det er for tidlig å gi signaler om hvorvidt Stiftelsen Nordland nasjonalparksenter kan oppnå autorisasjon for hele fylket.

MD viser til at informasjon er en viktig del av forvaltningen av verneområdene våre. MD vil understreke at videre utvikling av nasjonalparksentra og eventuelt andre informasjons knutepunkt må skje innenfor de til en hver tid gjeldende budsjettammer.

7 MERKNADER TIL VALG AV VERNEFORM OG AVGRENSNING AV OMRÅDET

7.1 Valg av verneform

Flere grunneiere er imot eller lite tilfreds med at det blir etablert en nasjonalpark i området og mener at bakgrunnen for å etablere en nasjonalpark der staten eier kun 25 % av det totale arealet ikke er i samsvar med gjeldende retningslinjer for denne verneformen. Naturvernloven sier at den private grunnen som legges ut skal være av samme art som statens grunn, jf. § 3 i naturvernloven. Samtidig unnlates vern av Statens eiendom (v/Miljøverndepartementet) i Neverhaugåsen.

Sørfold kommune mener det kan stilles spørsmål med lovhjemmel for å anlegge en nasjonalpark der andel statsgrunn er 25 % og privatgrunn er 75 %. De begrunner dette med at naturvernloven § 3 fortsatt gjelder og at høyesterettsdommen vedrørende Hardangervidda ikke er entydig. Videre viser de til at forslaget til ny naturmangfoldlov (NOU 2004:28), der det er foreslått at krav om statsgrunn fjernes, ikke er vedtatt av Stortinget ennå.

Norsk Grotteforbund, Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreråd, Fylkeslandbruksstyret, Sørfold kommune, Bodø kommune v/bystyret, Kjerringøy lokalutvalg, Bodø og Omegns Turistforening (BOT), Bodø Jeger- og Fiskerforening og en grunneier støtter verneformen nasjonalpark.

Områdestyret i Nordland mener at landskapsvernområde som verneform gir et like effektivt vern mot inngrep i reindriftens arealer som nasjonalpark. Styret mener at nasjonalparker er trekkplaster for friluftaktiviteter; at det legges til rette for ulike former for turistvirksomhet, og at dette medfører menneskelige aktiviteter som virker forstyrrende for reindriften.

Sametinget oppfordrer til at det velges en verneform som best mulig ivaretar samisk næring og kultur og viser til reindriftsnæringens bekymring over at etablering av vern skal skje på bekostning av en allerede etablert næring, til fordel for økt friluftsliv og naturbasert turisme.

FM er tilfreds med at det gis støtte til valget av nasjonalpark som verneform, men ser samtidig at det er bekymring for at denne verneformen kan føre med seg utfordringer for reindriften. FM mener likevel at disse utfordringene er uavhengig av verneform, og at de kan løses blant annet ved kanalisering av ferdsel og ved god dialog mellom de ulike interessentene innenfor verneområdet. FM er klar over hvilke føringer som ligger i naturvernloven når det gjelder statlig kontra privat grunn. I NOU 2004: 28, foreslås det at kravet om statsgrunn i forbindelse med naturvern skal falle helt bort, og at det samtidig innføres nye erstatningsregler for nasjonalparker, og dette er lagt til grunn for forslaget som har vært på høring. Verneformen landskapsvern er alternativet til nasjonalpark i Sjunkan-

Misten. For landskapsvern stilles det ikke krav om statsgrunn ihht. naturvernloven. FM ønsker nasjonalpark i Sjunkan-Misten, og dersom det ikke er mulig å etablere nasjonalpark med såpass stor andel privat grunn med dagens lovverk, er det ønskelig å avvente saken til ny lov foreligger. Hele utredningsområdet er vurdert ut i fra ulike verneverdier, samtidig med eier- og brukerinteresser i konsekvensutredningen og FM er derfor ikke enig i at det ikke er gjort en vurdering av kvalitet på privat areal kontra kvalitet på statlig eid areal, selv om dette ikke har vært et eget tema. Når det gjelder Neverhaugåsen er dette et statlig sikret friluftsområde, hvor det er uaktuelt med større fysiske tiltak eller bruk som forringer verdien av området som friluftsområde. Dersom Neverhaugåsen hadde grenset direkte opp til utredningsgrensen, ville det vært aktuelt å vurdere et formelt vern på dette området.

DN vil bemerke at formålet med opprettelse av nasjonalparker er å ivareta ”større urørte eller i det vesentlige urørte eller egenartede eller vakre naturområder”. Det skal imidlertid understrekes at opprettelse av nasjonalparker vanligvis ikke er til hinder for videreføring av tradisjonell næringsaktivitet, og at vernebestemmelsene utformes i tråd med dette. DN viser til flere bestemmelser i verneforskriften for Sjunkhatten, hvor tradisjonelle næringsinteresser, som reindrift, jord- og skogbruk, er godt ivaretatt. Andre interesser som for eksempel hyttebygging, kraftproduksjon og havbruk vil ofte komme i strid med verneformålet, siden slike aktiviteter i mange tilfeller fører til vesentlige inngrep i landskapet. Verneforslaget omfatter 34,7 % statlig grunn (sjøarealet er inkludert) og 65,3 % med privat grunn. I Sjunkhatten er statsgrunnen hovedsakelig lokalisert til sentrale deler av nasjonalparken rundt Heggmovannet og videre nordøstover. DN anser at forutsetningene i naturvernloven § 3 er oppfylt. Vektleggingen av områdets storslåtte og varierte landskapstyper i nordnorsk fjordlandskap har stått sentralt. DN viser også til at de berørte kommuner sammen med styringsgruppa har sagt at man ønsker verneformen nasjonalpark for området.

MD viser til at siden den planprosess som det er redegjort for resultatet av ovenfor, er lovgrunnlaget for vedtak om nasjonalpark endret. Den nye naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009 og avløste derved naturvernloven av 1970. Gjennom den nye loven er kravet om statsgrunn fjernet ved opprettelsen av nasjonalparker. Det vises her til § 35 i loven. MD registrerer at de berørte kommuner sammen med styringsgruppa ønsker nasjonalpark for hele området. MD konstaterer videre at vernegrundlaget i området åpner anledning til å legge hele området ut som nasjonalpark. På denne bakgrunn anbefaler MD at det opprettes nasjonalpark for hele det aktuelle verneområdet.

7.2 Avgrensning

7.2.1 Generelle merknader

Fauske kommune støtter forslaget med forbehold om en justering av vernegrensen i Øvre Valnesfjord.

Norsk Grotteforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF), Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreråd, Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland, Salten Friluftsråd, Salten Regionråd, Bodø kommune v/bystyret og Bodø Jeger- og Fiskerforening støtter fylkesmannens forslag til avgrensning.

Sametinget har ingen spesielle merknader til det foreslåtte verneområdets størrelse.

FM er tilfreds med at det gis støtte til forslaget til avgrensning, men ser samtidig at det er nødvendig å vurdere bl.a. skogområdene i Øvre Valnesfjord og områder rundt eksisterende bebyggelse.

DN viser til omtalen av grenseendringer for Øvre Valnesfjord i kap. 7.2.4.

MD slutter seg til DNs merknad.

7.2.2 Forslag om utvidelser

En grunneier ønsker at et våtmarksområde som er viktig for en del fuglearter i Øvre Valnesfjord tas inn i verneområdet.

Bodø naturskole foreslår at nasjonalparken utvides på Hopsfjellet, pga. forekomster av grotter og kalkfelt, samt en utvidelse av grensene sørvest av Skautuva slik at også Sandjordvatnan og Svendsalsfjellet kommer innenfor nasjonalparken. Videre påpekes at den foreslåtte grensen er lagt slik at en av Singelholas to innganger havner utenfor og ønsker at resten av området innenfor utredningsgrensen også tas med på bakgrunn av grotteforekomster.

Områdestyret i Nordland viser til at Duokta reinbeitedistrikt stiller seg kritiske til at ikke større deler av statseiendommen i Nevhaugmarka er innlemmet, da dette er et område med rik kulturhistorie.

Norsk Grotteforbund er i tvil om Singelhola ligger innenfor det foreslåtte verneområdet.

FM viser til de aktuelle områdene er utenfor utredningsgrensen, og at det derfor ikke er aktuelt å ta dem med i verneområdet. Når det gjelder uttalelsen til Bodø naturskole vises det til at en del av utredningsområdet er ikke tatt med i forslaget til vern da det er tatt hensyn til et større plantefelt med gran som ligger i dette området. Samtidig at det er påvist unøyaktigheter i verneplankartet ved at Singelholas ene inngang ikke har kommet med innenfor verneområdet, slik intensjonen har vært. FM tilrår at grensen flyttes omlag 100 m, slik at Singelholas innganger blir med i verneforslaget.

DN støtter grenseendringen ved Singelhola.

MD slutter seg til FMs og DNs utvidelsesforslag ved Singelhola.

7.2.3 Forslag om innskrenkinger

Flere grunneiere avviser gjennom et fellesbrev å la sine eiendommer gå inn i nasjonalparken. Statskog mener at vernegrensen på enkelte steder er trukket så nær bebyggelse at det fratrukker enkelte eiendommer næringsinntekter. For Statskogs eiendommer vil den foreslåtte vernegrensen være til hinder for fremtidig næringsutvikling innen skogbruket, især i Øvre Valnesfjord. De ber derfor om at vernegrensen justeres dersom næringsinteressene er større enn verneverdiene. Fylkeslandbruksstyret mener at grensene i størst mulig grad må trekkes utenom arealer med produktiv og drivverdig skog, noe de begrunner med at behovet for skogvirke øker. Videre krever de at bygdene i og ved utredningsområdet der det drives, eller ligger til rette for å drive landbruk, må ha utvidet sine soner unntatt fra vernebestemmelsene slik at framtidig bosetting og næringsutøvelse ikke hindres. De peker spesielt på Vassvika, Korsvika og Nevelen.

FM viser til at man i stor grad har etterkommet ønsker og fremsatte behov for å ta ut innmark og bebyggelse fra verneområdet allerede før verneforslaget ble sendt på høring. Samtidig går FM inn for at ytterligere arealer tas ut etter høring, der det er sterke bruker-

interesser som ikke kan forenes med vern. Dette gjelder i all hovedsak skogbruk med større, drivverdige plantefelt og hogst i forbindelse med salg av ved. Uttak av skog over 200 m.o.h. vil uansett omfattes av vernskogbestemmelsene som er fastlagt i skogbruksloven. Det er fastlagt at all skog nord for Saltfjellet er å regne som vernskog, og det er lagt særlig store restriksjoner på hogst over 200 m.o.h.

MD viser til omtalen av grensejusteringene som er gjort jf. de påfølgende kapitlene. Samtidig vises det til at ev. fremtidig næringsutøvelse innenfor verneområdet ikke må komme i konflikt med verneformålet.

7.2.3.1 Øvre Valnesfjord

Flere grunneiere i Hola i Øvre Valnesfjord krever at innmarka, skogen og skoghusvære på eiendommene blir lagt utenom verneområdet, samt at grensen i Sørskardelva flyttes slik at fremtidig utbygging av minikraftverk kan gjennomføres, og at grensen flyttes slik at vedskog og plantefelt kommer utenfor verneområdet. Dette gjelder blant annet i området med stor tetthet av karst og grotter langs Dommakafjellet. Videre ønskes justering av vernegrensen sør for Sørskarelva, siden det er en betydelig mengde med løvskog som er lett å ta ut og det er kort avstand til bilvei.

Øvre Valnesfjord Grunneierlag støtter grunneierne i Hola angående grenseflytting.

Øvre Valnesfjord elgjaktlag ønsker at vernegrensen vest i Øvre Valnesfjord flyttes oppover slik at de berørte skogområder blir tilgjengelige for bruk og begrunner dette med hensynet til motorisert uttransport av slakt og behov for rydding og kultivering av skog for elgbeite.

Fauske kommune forutsetter at det blir gjort en grensejustering i Øvre Valnesfjord, inklusiv tilrettelegging for bygging av minikraftverk i Sørskarelva. De viser til skogbrukssjefens anbefalinger om at arealene med granplantinger øst og sørøst for Sætervatn og Halsvatn bør holdes utenfor nasjonalparken.

FM ser at vernegrensen i Hola har kommet inn på deler av innmarka og går inn for at dette tas ut. Videre at det meste av plantefelt tas ut som følge av store skogbruksverdier. Store verneverdier, i form av et av de tetteste grotteområdene i landet, tas dermed delvis ut av verneområdet. Samtidig vil fremdeles svært viktige deler av dette marmorbeltet sikres ved vern lenger inn i dalen. Skoghusvære ved Nordskarvatnet nord for Hola og hytte ved Halsvatnet blir liggende innenfor verneområdet, pga. best mulig arrondering av vernegrensen. I Sørskardelva foreslår FM at grensen flyttes ovenfor planlagt vanninntak til minikraftverk i Sørskardelva, og en eventuell realisering av disse planene blir mulige. FM mener at de behov som er fremkommet når det gjelder uttak av ved til eget bruk samt uttak av enkelttrær i forbindelse med vedlikehold av bygninger er imøtekommet i forskriften. I forskriften er det fra før lagt inn en bestemmelse som sikrer muligheten til å søke om bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor for utfrakt av felt storvilt.

DN støtter FM's kommentarer angående grenseendringen som er foretatt ved Sørskardelva, men ser ikke behovet for en ytterligere grensejustering i dette området. For området nord for Hola vil imidlertid ikke DN tilrå annen grenseendring. Som også FM viser til, ligger et av de tetteste grotteområdene i landet i dette østvendte skulderbeltet. Sikring av grotter og karstforekomster er et viktig formål med opprettelsen av verneområdet, som det også er foreslått egne punkt i forskriften for å bevare. Mye av innmarka er plantet med gran, men det er i forskriften satt bestemmelser som åpner for uttak av dette. I tillegg tilrår DN en endring i forskriften som åpner opp for at det er tillatt med restaurering, slått og bruk av gammel innmark også i Hola. DN vil også åpne opp for direkte adgang til

uttak av ved til eget bruk og uttak av trær i forbindelse med vedlikehold av bygninger. Det vil med disse endringer ikke bli lagt store begrensninger på utnyttelsen av jord- og skogbruksinteressene. Det vises til mer utfyllende kommentarer under verneforskriften. I tillegg til de store verneverdiene i området, er også området en viktig innfallsport til nasjonalparken da det ligger nært vei.

MD viser til at Fauske kommune i eget brev til departementet har bedt om at styringsgruppas forslag til vernegrense nord for Hola blir lagt til grunn. Departementet slutter seg imidlertid til DNs anbefaling. Et viktig aspekt ved vernet bortfaller dersom grensene endres slik at viktige verneverdier i form av et av landets tetteste grotteområde faller utenfor vernet. Når det gjelder innmark og granfelt i Hola i Øvre Valnesfjord, mener MD at forslaget til forskrift vil legge små begrensninger på utnyttelsen av innmark og skog. Departementet forutsetter at man i forvaltningsplanen finner fram til en god forvaltningsstrategi for dette skogområdet og som legger til rette for et forsvarlig uttak innenfor rammen av verneformålet for nasjonalparken.

7.2.3.2 Klubbvatnet/ Bodømarka/ Steigtindvatnet

Hytte- og grunneiere ved Klubbvatnet, Kristivatnet og Langvatnet foreslår at grensen flyttes slik at Kristivatnet og Klubbvatnet kommer utenfor nasjonalparken, siden et vern vil hindre adkomsten til hyttene, som primært skjer med motorbåt, ski og snøskuter.

Bodø naturskole anser at den foreslåtte grensen mellom Vatnet og Kristivatnet/Klubbvatnet som svært viktig i forhold til nærhet til vei.

Grunneiere ber om at øverste del av Borstulidalen tas ut av verneplanen, pga. skogbruksinteresser og foreslår at grensen ved Steigtindvatn flyttes østover for å frigjøre vedskogen i tilknytning til tre av hyttene ved vannet.

Fylkeslandbruksstyret ønsker å få justert grensen mot sørvest.

Landbrukskontoret i Bodø tilrår at vernegrensen vest av Vatnet gård flyttes nærmere Langvasslia, slik at et lettdrevet skogområde med lauv- og furuskog kommer utenfor verneområdet.

FM ser at etablert bruk av området ved Klubbvatnet, Kristivatnet og Langvatnet, til dels kan komme i konflikt med vernet og tilrår derfor at grensen endres slik at hyttene ved Klubbvatnet og Kristivatnet kommer utenfor nasjonalparken. Ny grense gjør at Hatten, samt enkelte automatisk freda kulturminner blir liggende utenfor verneområdet. Når det gjelder skogen vises det til at mye av skogen i området ligger over 200 m.o.h., med unntak av deler av Langvasslia. Uttak av skog over denne høyden omfattes dermed av vernskogbestemmelsene som er fastlagt i skogbruksloven. Storstilt uttak av skog i dette området er ikke ønskelig av hensyn til landskapsverdien. Landskapet i dette området er vurdert å ha høy regional verdi. FM viser til at det foreslås direkte adgang til uttak av ved til eget bruk, og mulighet til å søke om uttak av enkelttrær i forbindelse med vedlikehold av bygninger og ønsker ikke grenseendring i dette området.

DN viser til at den foreslåtte vernegrensen ved Klubbvatnet, Kristivatnet og Langvatnet var et bra utgangspunkt for nærhet til en "barnas nasjonalpark". Med den motoriserte ferdsele og fritidsbebyggelsen som faller innenfor området støtter DN FMs forslag til grenseendring. DN støtter også FMs vurderinger når det gjelder avgrensningen i forhold til skog i dette området. Vedr. vedhogst og uttak av trær til vedlikehold, vises det til kommentarer under kap. 8.4.1.

MD viser til DNs vurderinger og støtter de foreslåtte grenseendringene.

7.2.3.3 Mistfjorden

Codfarmers ber om at Mistfjorden ikke innlemmes i verneplanen, pga. muligheten for oppdrett. FHL Havbruk ber om at grensen i Mistenfjorden trekkes lenger inn slik at de områdene i fjorden som er aktuell for havbruk kan frigjøres og brukes på en fornuftig og bærekraftig måte.

FM ønsker ikke en slik grenseendring, og viser til konsekvensutredningen som sier at oppdrett i dette sjøområdet vil ha negativ innvirkning på landskapsverdiene. Mistfjorden er vurdert å ha nasjonal landskapsverdi. FM prioriterer naturvern framfor havbruksinteresser i dette området.

DN viser til at nasjonalparker har til formål å bevare større urørte eller i det vesentlige urørte eller egenarta eller vakre naturområder der landskapet med planter, dyreliv og natur- og kulturminner skal vernes mot utbygging, anlegg, forurensinger og andre inngrep. Etablering av oppdrettsanlegg med fast bygningsmasse vil være i strid med verneformålet. Havbruksvirksomhet uten fast bygningsmasse, uten forureningskonsekvenser og uten synlige anlegg over sjøoverflata, f.eks. skjelloppdrett, er likevel oppdrett som sjelden vil være i strid med verneformålet.

En grunneier viser til at den foreslåtte avgrensningen ved Misten går fra et bekkeutløp ved Stegberget opp til Lauksteltinden. Han foreslår at grensen flyttes litt lengre innover fjorden for å sikre en bedre arrondering ettersom det ikke er årssikre elver i dette området. Grunneiere protesterer på vernegrensen ved Finnkonneset, og viser til at det er konkrete planer om å flytte til eiendommen og starte opp med en besetning av helårs utegangersau og vil da bli pålagt å sette opp bygning for husdyra som går ute på beite hele året. Videre forlanges at en eiendom innerst i Nordfjorden holdes utenfor vernet. Det er en hytte på eiendommen og et stort behov for å sette opp et lite uthus for lagring av utstyr på eiendommen.

Kjerringøy lokalutvalg mener at grensen øst for fergeleiet ved Misten må trekkes østover slik at det gis plass til en eventuell framtidig trase for fastlandsforbindelse m/ bro fra Festvåg over Mistfjorden. Utvalget ber om at traseen for fergefri veiforbindelse kan evalueres på fritt grunnlag og at områdene på nordsiden av Mistfjorden vest for Novaksla derfor holdes utenfor verneplanen.

FM tilrår at grensen flyttes til Ørnreirskaret. Dette vil gi en minst like god arronderingsmessig avgrensning. FM er kjent med diskusjonen om ulike muligheter for et fergefritt samband mellom Festvåg og Misten. Aktuelle løsninger som har vært vurdert ligger utenfor utredningsområdet for vern. Planene for eiendommen på Finnkonneset har ikke blitt fanget opp av konsekvensutredningen på jordbruk og skogbruk, og at de derfor ikke har vært kjent tidligere. Beiting i seg selv er ikke regulert av verneforskriften, men oppsett av bygning vil det ikke være åpning for i vernebestemmelsene. FM går derfor inn for at grensen endres noe slik at dette tiltaket kan gjennomføres utenfor verneområdet.

DN støtter FMs vurderinger når det gjelder de foreslåtte grensejusteringene ved eiendommen på Finnkonneset og Ørnreirskaret. I forbindelse med fergefri veiforbindelse viser Kjerringøy lokalutvalg til to aktuelle traseer. Den ene traseen som anses som den mest aktuelle, ligger ved Kollbakkneset vest for Festvåg. Den andre traseen som beskrives som alternativ trase ligger nordøst for Festvåg ved Finnkonneset. Trase ved Kollbakkneset ligger utenfor verneområdet, mens trase ved Finnkonneset ligger innenfor verneområdet.

DN understreker at det er et svært bratt terreng, øst for Misten, og anser at trasealternativet fra Finnkonneset vanskelig kan realiseres. DN vil ikke tilrå noen grenseendring i dette området. DN mener at en sterk regulering av inngrepsituasjonen er noe av grunnfundamentet ved opprettelse av verneområder. Nye bygg er i strid med formålet med vernet fordi det i utgangspunktet blir vurdert som et vesentlig inngrep i landskapet. DN mener landskapskvalitetene er av så stor verdi at opprinnelig grense bør følges i Nordfjorden.

MD slutter seg til DN's vurderinger. Når det gjelder havbruk vises det til omtale av dette under kap. 8.3.

7.2.3.4 Nevelsfjorden

Grunneiere i Nevelen ønsker primært at eiendommene deres i Nevelen i sin helhet tas ut av verneområdet. Alternativt ønsker de at de deler av eiendommene som utgjør de lavtliggende og produktive deler tas ut. Dette innebærer blant annet at vernegrensen flyttes høyere for å sikre vanninntak og båtstø.

Grunneier i Straumsnes krever at hans eiendom i sin helhet trekkes ut av den foreslåtte vernesonen. Det vises til en brønn som ligger inne i vernesonen, som i nær fremtid vil ha behov for full renovering med nedlegging av ny vannledning inn til bolig.

FHL Havbruk påpeker at grensen langs Nevelsfjorden er satt ved land, noe som vanskeliggjør utnyttelse og bruk av landfester. De ber derfor om at det åpnes for bruk av kystlinjen slik at potensielle lokaliteter kan brukes i denne fjorden.

FM er kjent med aktiviteten i Nevelen, og viser til at innmarka med store deler av den nære utmarka, samt et granplantefelt er tatt ut av verneområdet tidligere i prosessen. Samtidig ser FM at det kan være behov for å ta ut ytterligere områder, blant annet for å sikre at båtstø og vanninntak kommer utenfor, i tillegg til noe mer lett tilgjengelig skog, og tilrår grenseendringer i området. Ospelokaliteten med rødlistearten skorpefiltlav beholdes innenfor verneområdet. Vedlikehold av eksisterende anlegg, slik som brønner, er unntatt fra vernebestemmelsene. FM tilrår at det tas ut noe mer areal ved Straumsnes slik at dette kan løses utenom verneområdet. Når det gjelder FHL Havbruk sin kommentar ser en ikke behov for endring av grensen, og viser til svar under tema forskrifter der det foreslås en endring som inkluderer muligheten til å etablere og vedlikeholde landfester.

DN viser til at Nevelen er bebodd i store deler av året og med aktiv bruk av innmarksarealene og støtter derfor fylkesmannens vurderinger angående grenseendring. DN støtter også FM sine kommentarer vedr. grenseendring ved Staumsnes og viser til at det er åpnet for å etablere og vedlikeholde landfester i forskriften.

MD slutter seg til DN's merknader.

7.2.3.5 Færøy og Sjunkfjorden

Grunneiere ønsker at grensen blir trukket lengre vest, sørvest av Åkervika, slik at både innmark med sommerfjøs og vannkum og utmark kommer utenom vernet. Videre ønsker de å ta ut litt skog både fra slåttemark og utmarka generelt. Det er også svært ønskelig at vernegrensene blir flyttet fra vestsiden til østsiden/oversiden av Færøyvannet, pga. skogbruksinteresser.

Grunneiere på Færøy peker på at fire fritidsboliger ved Færøyvannet blir liggende innenfor verneområdet, mens sju ligger utenfor den foreslåtte grensen. De krever at de fire hyttene tas ut av verneområdet, samt at området rundt Lisjvatnet/Bakkskogen tas ut av verneområdet, pga. tilgang til ved og tømmer til vedlikehold av bygningene.

Sørfold kommune og Bodø naturskole stiller seg bak grenseforslaget fra grunneierne.

FM tilrår at hyttene ved Færøyvannet tas ut av verneområdet. Bakkskogen og Lisjvatnet beholdes innenfor verneområdet, men uttak av ved og enkeltrær foreslås løst ved forskriftsendring. Et område med våtmarksfugl ligger i nordøstre del av vannet og vil ikke berøres av en slik grenseendring. FM ønsker å imøtekomme kravet om at all innmark på Lundestad/ Åkervika tas ut av verneområdet. Ny grense vil henge sammen med at hyttene ved Færøyvannet også tas ut. FM ønsker å få med Færøyvannet med omkringliggende skogområder innenfor verneområdet, også de på nordsiden. Landskapet her er vurdert å ha høy regional verdi. Det vises også til KU for skogbruk som konkluderer med at skogområdene er vurdert å ha liten økonomisk verdi. For grunneiers behov for uttak av skog og enkeltrær til vedlikehold av bygninger og bruk av skuter i forbindelse med vedhogst, vises det til omtale under merknader til verneforskrift.

DN støtter FMs kommentarer angående grensejusteringer, da området som er mest viktig for våtmarksfugl ikke berøres. Når det gjelder vedhogst og motorferdsel vises det til mer utfyllende kommentarer under omtale av verneforskrift, jfr. kap. 8.4.1 og 8.8.1.

En grunneier i Vassvika viser til at det har vært drevet vedhogst på eiendommen tidligere for videresalg, og man ønsker å videreføre en slik hogst både for videresalg og til eget bruk. Ønsker å trekke ut det meste av skogområdene i Vassvikdalen, samt et område langs Sjunkfjorden til Leirvika.

Sørfold kommune stiller seg bak forslaget om at Vassvika trekkes ut av verneplanen, men kommunen mener at området som trekkes ut er for lite. De peker konkret på området mot Leirvika og Vassvikdalen opp til eksisterende gjeterhytte. De begrunner dette bl.a. med at beitevirksomhet langs Sjunkfjorden er viktig for at den skal opprettholde sin egenart og hindre gjengroing.

FM viser til at det meste av eiendommen i Vassvika allerede er tatt ut, og at avgrensingen i svært stor grad er i tråd med forslag til grense i utredningen på jordbruk. Med hensyn til gjeterhytta er det lagt inn egne bestemmelser for bruk og vedlikehold av bygninger og anlegg i forskriften.

DN anser at Vassvika er i en særstilling pga. fast bosetning, og har forståelse for at vedhogst for videresalg vil kunne være en del av næringsgrunnlaget også i fremtiden. I området som ønskes trukket ut er det ingen registrerte naturtypelokaliteter. Deler av området inneholder leveområder for oter, samt spillplasser for orrfugl. DN tilrår imidlertid at det ikke tas ut ytterligere areal i Vassvika. I et langsiktig perspektiv anses det som en bedre løsning for verneformålet at det tas inn bestemmelser i forskriften vedr. uttak av ved og motorisert ferdsel som kun vil være gjeldende for grunneiere med fast bosetting i Vassvika.

Grunneiere i Sjukan ber om at fritidsbebyggelsen med innmark i Sjukan tas ut av verneplanen og viser til andre bygder blant annet Vassvika som er foreslått trukket ut av nasjonalparken.

Sørfold kommune stiller seg bak grunneierne i Sjukan sitt ønske om at Sjukan med innmark trekkes ut av verneområdet.

FHL Havbruk ber om at det gjøres grensejusteringer i Sjunkfjorden og at grensen settes innenfor Seiskallneset, pga. områdets gode forutsetninger for oppdrett av fisk.

FM tilrår at innmark med bygninger i Sjunkan, innenfor utmarksgjerdet, tas ut av verneområdet på lik linje med øvrige grender i utredningsområdet. Sjunkan blir da liggende som en lomme inne i nasjonalparken, slik som Vassvika. FM ønsker ikke en grenseendring innenfor Seiskallneset, og viser til konsekvensutredningen som sier at oppdrett i dette sjøområdet vil ha negativ innvirkning på landskapsverdiene og man ønsker å prioritere vern framfor havbruk i dette området.

DN viser til at Sjunkfjorden ligger i et område som har nasjonale landskapsverdier. Her er det regionalt viktige geologiske forekomster og naturtypelokaliteter med skog samt framtreddende natur- og kulturverdier godt representert gjennom viktige bidrag fra det tradisjonelle jordbrukslandskapet. Videre er det lite heldig med små lommer/øyer inne i sentrale deler av nasjonalparken. I motsetning til Vassvika, som har fast bosetting, er det i Sjunkan kun fritidsboliger. Det er gjort flere tilpasninger i forskriften særskilt for Sjunkan, og disse vil ikke føre til større restriksjoner på den fritidsbruk som er i dag. I sum anser DN at konfliktnivået i forhold brukerinteresser er minimert. DN mener landskapskvalitetene i området er av så stor verdi at opprinnelig grense bør følges, der Sjunkan er innenfor verneforslaget. Når det gjelder en grenseendring innenfor Seiskallneset støtter DN FMs vurderinger.

MD viser til at Sørfold kommune i et eget brev til departementet har bedt om at grenda Sjunkan med innmark tas ut av verneplanen. Departementet er enig med DN i at det er lite heldig med mindre lommer/øyer innenfor verneområdet. MD mener landskapskvalitetene i området er av så stor verdi at opprinnelig grense bør følges, der Sjunkan er innenfor verneforslaget. I den utstrekning det likevel bør åpnes for bruk av området bør dette skje gjennom tilpasninger i forskriften. Det er blant annet direkte adgang til restaurering og vedlikehold av bygninger, slått og bruk av gammel innmark, hogst av ved, samt bruk av barmarkskjøretøy på innmark. Det kan søkes om bruk av motorkjøretøy på barmark i forbindelse med uttak av ved til eget bruk og til uttak av trær til vedlikehold av egne bygninger i Sjunkan. Det er også muligheter for gjenoppføring av bygninger, bruksendring av eksisterende bygninger og rivning av gamle bygninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk. I sum anser MD at konfliktnivået i forhold brukerinteressene på denne måten er minimert. MD støtter for øvrig DNs merknader og viser til kap. 8.3 for omtale av havbruk.

7.2.3.6 Korsvik

Grunneiere i Korsvika ber om at grensen endres slik at hytte ved Korsvikvannet tas ut, at plantefeltet nærmest gården kommer utenfor og at Litj-Korsvika som en del av gårdens nærområde tas ut. Videre ber de om at det vurderes på nytt om plantefeltene i Korsvikdalen kan tas ut av verneområdet.

Sørfold kommune stiller seg bak forslaget fra grunneierne i Korsvika om endret grense i Korsvika, der plantefelt i dette området ønskes trukket ut av planen.

FM viser til at bruken av eiendommen i stor grad kan fortsette også etter et vern. Samtidig ser man at den foreslåtte grensen kommer nær innmarka på eiendommen og at store deler av den produktive skogen kommer innenfor. FM tilrår derfor at grenseforslaget fra grunneiere i Korsvika i stor grad følges, med unntak av at grensen ikke trekkes helt ned til Korsvikvannet og at plantefeltet innover Korsvikdalen heller ikke tas ut av verneområdet.

DN støtter fylkesmannens forslag til grenseendring.

MD er enig med DN, og støtter FMs forslag til grenseendring i Korsvika.

7.2.3.7 Alternativ grense over Korsvikdalen til toppen av Bordstolfjellet

Grunneiere mener at grenseforslaget, med utvidelse på Bordstolfjellet, vil vanskeliggjøre uthenting av ved i området, samt kommer i konflikt med plantefelt av gran opp gjennom dalen ved Lisjvannet. Det foreslås alternativer grenser hvor blant annet skogområdene øst for Bordstolfjellet tas ut.

Områdestyret i Nordland mener at Bordstolkrona må være med i verneområdet, siden det gir en bedre naturlig arrondering og er innenfor kalvingslandet for rein.

FM viser til at grensen som er foreslått i høringsdokumentet er en utvidelse av den opprinnelige utredningsgrensen. Arealet utenom utredningsgrensen har derfor ikke vært del av konsekvensutredningen. Det er ytret innvendinger mot den foreslåtte grensen og FM tilrår derfor at grensen endres slik at skogområdene i øst, i lia opp fra Røsvik, tas ut av verneområdet. Når det gjelder behov for bruk av skuter i forbindelse med vedhogst vises det til forslag om forskriftsendring som gjør at dette unntas fra vernebestemmelsene.

DN viser til at utvidelsen på Bordstolfjellet ble gjort for bedre å tilpasse grensen til landskapsrommet, men støtter likevel fylkesmannens forslag til endring av grense. Vedrørende bruk av skuter i forbindelse med vedhogst vises det til kap. 8.8.9.

MD støtter den foreslåtte grenseendringen.

8 MERKNADER TIL VERNEFORSKRIFT

8.1 Generelle merknader

Fauske kommune, Bodø kommune v/bystyret, Nordland fylkeskommune, fylkestinget, Fylkeskommunalt eldreråd og Bodø Jeger- og Fiskerforening tilrår godkjenning av fylkesmannens forslag til forskrifter.

Sørfold kommune er tilfreds med en del punkter i forskriften, men har samtidig en del utfyllende kommentarer.

Viltnemnda i Bodø kommune krever at vernebestemmelsene ikke får en utforming som vanskeliggjør elgforvaltningen i forhold til vedtatte bestandsplaner.

Fylkeslandbruksstyret mener det er viktig at vernebestemmelsene for Sjunkan–Misten ikke hindrer tradisjonell og bærekraftig bruk av verneområdet.

Statens landbruksforvaltning (SLF) savner en vurdering av hvilke eventuelle trusler mot verneverdiene som kan være mest framtreddende framover, som kan begrunne et svært detaljert sett forskrifter som på noen områder setter strenge rammer for aktiviteten i området. Videre tolkes utkast til forskrift slik at beiteaktiviteten kan fortsette, samt at det åpnes for oppsetting av gjerder og anlegg for beitedyr. Ut over dette påpekes det at økt ferdsel, særlig i form av nye former for friluftsliv og ulike organiserte aktiviteter, vil ha betydning for bruk av området for husdyrbeite. SLF mener at forskriftene generelt gir svært lite rom for at forvaltningen av området kan påvirkes gjennom forvaltningsplanen Statskog viser til at det under de ulike punkt i vernebestemmelsene er listet opp en lang rekke tema som; ”ikke til hinder for” og ”forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til”. De tviler på om denne opplistingen er uttømmende, og peker på at det vil være vanskelig å komme med endringer når vernevedtaket er endelig fattet i statsråd.

FM understreker at beite er tillatt i verneområdet. Det kan gis tillatelse til uttak av ved til hytter og gammer og til eget bruk, oppsetting av gjerder og anlegg for beitedyr. FM viser

til at eventuelle trusler mot verneverdiene er etablering av bygninger og andre fast innretninger som kan endre landskapsbildet, hogst og fjerning av vegetasjon, ferdsel, motorisert ferdsel og eventuelt forsøpling – aktivitet som utgjør potensiell fare for stor slitasje på vegetasjon og forstyrrelse av dyre- og fuglelivet. Videre er bakgrunnen for å ta inn særskilte bestemmelser i forskriftene er for å sikre forutsigbarhet for de som har interesser og aktivitet i verneområdet, samtidig som det er forsøkt å ta høyde for behov som kan komme i framtiden.

DN viser til at forvaltningsplanen skal gi retningslinjer for forvaltningen av området. Forskriften legger rammen, og skal således i størst mulig grad gi spesifikke føringer. Når det gjelder vurderinger knyttet til hogst i nasjonalparken vises det til kap. 8.4.1. Utover dette støtter DN FM.

MD vil bemerke at utkastet til forskrift er noe omarbeidet for å imøtekomme kravene i den nye naturmangfoldloven. Dette gjelder i første rekke formuleringer under formålsparagrafen. Dette innebærer imidlertid ikke at restriksjonsnivået er endret i forhold til FMs og DNs forslag og anbefalinger.

8.2 Verneformålet

En grunneier mener at det mangler en dimensjon om å bevare noe særskilt av hensyn til barna i formålsparagrafen.

Norsk Grotteforbund og Bodø naturskole er fornøyd med at sikring av grotter og karstforekomster er kommet med i forslaget til formålsparagraf.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og Den Norske Turistforening (DNT) støtter forslaget om at verneområdene skal kunne brukes til naturopplevelse og enkelt friluftsliv.

NJFF ser det som positivt at det er lagt særlig vekt på barn og unge. DNT foreslår at ordlyden ”tradisjonelt” sløyfes fra bestemmelsen slik at begrepet ”enkle friluftsliv” blir brukt i formålsparagrafen for å kunne imøtekomme endringer i friluftslivet. Samtidig mener de det bør komme klart fram at friluftsliv er et av hovedformålene på lik linje med kulepunktene og mener at dagens formulering om at ”allmennheten skal gis anledning ...” kan oppfattes som noe passivt.

Sametinget foreslår at første kulepunkt i formålsbestemmelsen får følgende ordlyd: ”Formålet med nasjonalparken er å bevare et egenartet natur- og kulturområde”.

FM peker på at en av begrunnelsene for vern etter naturvernloven er hensyn til kommende generasjoner. I denne nasjonalparken ligger det godt til rette for at barn kan få oppleve både normal natur i livsutfoldelse og mer særegen natur i ulike former. Begrepet ”tradisjonelt” i denne sammenhengen er med på å understreke at det er det enkle friluftslivet, uten behov for større grad av teknisk tilrettelegging, som er ment å fremheves. FM mener at det uansett vil være fleksibilitet mht utvikling av friluftslivet, så lenge det innebærer en type ferdsel som ikke vil skade verneverdiene. Når det gjelder Sametingets kommentar er dette allerede tatt med i formålsbestemmelsen der sikring av kulturminner er et eget punkt. Dette tilsier at Sjunkan-Misten har mange kulturspor og at det er et viktig kulturområde i tillegg til naturområde.

DN støtter FMs vurderinger om kulturminner og legger til at et vern ofte er positivt for kulturminnene da området blir holdt fritt for andre inngrep. DN viser for øvrig til FMs kommentar.

Miljøverndepartementet støtter DNs merknad.

Flere grunneiere er kritiske til verneforslaget slik det nå foreligger, og mener at norske hjemmelshavere blir fratatt nedarvede rettigheter til bruk av naturen. I den forbindelse peker de blant annet på teksten; "reindriften har etablerte rettigheter i området" i formålsparagraf.

Områdestyret i Nordland mener at formuleringen i nest siste setning i formålsparagrafen; "området skal kunne brukes til reindrift", gir en assosiasjon om at reindriften bare oppfattes som en "tålt bruk" og ikke har etablerte rettigheter i området. De understreker at dette i så fall er en fullstendig feil forståelse av samisk reindrifts etablerte rettigheter. Følgende setning foreslås tatt inn i siste ledd, etter 1. setning: "Reindriften har etablerte rettigheter i området".

FM viser til Høyesteretts plenumsdom i den såkalte Selbusaken, Rt. 2001 side 769, der det ble konstatert at reindriftsretten er en selvstendig rett hvor rettsgrunnlaget er alders tids bruk. Det dreier seg ikke bare om en tålt bruk. FM mener at dette bør komme til uttrykk i formålsparagrafen for nasjonalparken og foreslår at setningen "Reindriften har etablerte rettigheter i området" tas inn som et tillegg etter andre setning i andre ledd. FM er likevel svært oppmerksom på at Sjunkan-Misten området utgjør en betydelig del av Duokta reinbeitedistrikt og mener at de skal ha akseptable rammebetingelser for videre drift også etter et vernevedtak. Sikring av områder for naturopplevelse og tradisjonelt og enkelt friluftsliv en del av begrunnelsen for opprettelsen av nasjonalparken. FM mener at forvaltningen av området og god dialog mellom de ulike interessene, slik som friluftslivsinteressene og reindriften, vil sikre reindriften gode rammevilkår også i framtida.

DN vil bemerke at formålet med opprettelse av nasjonalparker er å ivareta "større urørte eller i det vesentlige urørte eller egenartede eller vakre naturområder", ikke for å sikre næringsvirksomhet i nasjonalparkområdene. Det skal imidlertid understrekes at opprettelse av nasjonalpark vanligvis ikke er til hinder for videreføring av tradisjonell næringsaktivitet, og at vernebestemmelsene utformes i tråd med dette. For å bedre klargjøre dette og å unngå feiltolkninger omkring temaet har DN vurdert det slik at det vil være bedre om avsnittet med bruksutøvelse og næringer blir tatt ut av formålet og flyttet til et nytt pkt. 5 under vernebestemmelsene.

MD viser til at samiske interesser siden 2002 har vært synliggjort gjennom formålsparagrafen for verneområdene. Siden 2004 har følgende formulering vært brukt: "*Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift*". Det er med utgangspunkt i den nye naturmangfoldlov og forarbeidene til denne grunnlag for å hevde at en slik formulering ikke har sin naturlige plass under formålsbestemmelsen. Etter avtale med Sametinget er det enighet om at det i formålsparagrafen skal stå: "*Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget*". I forhold til samiske interesser vil det være viktig at naturgrunnlaget opprettholdes slik at samisk kultur og næringsutøvelse som bygger opp under verneverdiene kan fortsette og videreutvikles. Det åpnes imidlertid ikke for særskilt bruk i samiske områder, tilrettelegging i form av nye bygninger eller økt motorferdsel som kan skade verneverdiene. For øvrig vises det til naturmangfoldloven § 14, annet ledd hvor det framkommer at det skal legges tilbørlig vekt på naturgrunnlaget for samisk kultur ved vedtak i eller i medhold av naturmangfoldloven, noe som også følger av konvensjon om sivile og politiske rettigheter art. 27.

8.3 Inngrep i landskapet

MDs vurderinger følger helt til slutt under dette delkapitlet.

Noen grunneiere viser til at det mangler opplysninger om fasttelefonledningen mellom Korsvik og Færøy/ Vassvik, gjerder for sau, elgposthus med ryddet skytefelt ved Vatnskaret og kjørevei til Korsvikvatnet.

Sørfold kommune tolker verneforskriften slik at det vil bli tillatt drevet en tunnel fra Hammerfall Dolomitt i Djupvik i Sørfold under parken såfremt det skjer uten inngrep på overflaten.

Områdestyret i Nordland legger til grunn at verneforskriften omfatter alle bygninger og anlegg, inklusive reindriftens eksisterende anlegg. Styret er positiv til at man har gått bort fra begrepet ”snødekt mark” for midlertidige gjerder som bare skal stå en sesong.

Norsk Grotteforbund er fornøyd med at grotter er vernet mot inngrep.

FM bekrefter at Sørfold kommune tolker vernebestemmelsen på riktig måte, samt at verneforskriften omfatter alle eksisterende bygninger og anlegg, slik Områdestyret i Nordland oppfatter det. FM beklager dersom opplysningene om de ulike innretningene på Korsvikeiendommen ikke har kommet med ved kartleggingen av området. FM tilrår at drift og vedlikehold av telefonledningen mellom Korsvik og Færøy/Vassvik tas inn i vernebestemmelsene.

DN støtter fylkesmannens vurderinger og forslag.

Bygninger og tilrettelegging.

Valnesfjord Helseportssenter foreslår et nytt punkt hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til spesiell tilrettelegging for barn, ungdom og personer med funksjonsnedsettelse i Øvre Valnesfjord og i området Heggmoen-Sørfjorden.

Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at dette knyttes opp til forvaltningsplanen.

Fylkeskommunens råd for funksjonshemmede mener at flere områder enn bare Øvre Valnesfjord skal tilrettelegges for barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Sørfold kommune mener at det bør tas inn en bestemmelse som åpner for ilandstigningsrampe for kano/kajakk spesielt tilrettelagt for barn i Sjunkfjorden.

Bodø naturskole fraråder spesiell fysisk tilrettelegging som for eksempel merking av stier og oppslåtte naturstiposter for barn innenfor nasjonalparken, da barn og unge skal få oppleve ekte villmark når de besøker nasjonalparken.

Grunneiere foreslår at det skal være direkte tillatt med vedlikehold eller gjenoppføring av eksisterende bygninger i Sjunkfjorden, samt oppgradering og flytting av hytte ved Korsvikvanet.

Statens landbruksforvaltning (SLF) og Sørfold kommune foreslår at det tas inn en bestemmelse som åpner for at det kan gis tillatelse til oppføring av bygg for tilsyn med beitedyr ved at ordet husdyrhold tilføyes.

Den Norske Turistforening (DNT) ønsker at det tas inn et nytt punkt hvor det kan tillates etablering av turisthytter/koier for allmennheten. DNT bemerker at det ikke er konkrete planer for nye hytter for allmennheten innenfor verneområdet i dag.

FM understreker at hensikten med å knytte adgangen til å kunne tillate spesiell tilrettelegging til to bestemte områder er at det ikke er ønskelig med slik tilrettelegging på flere steder. De to nevnte områdene er valgt ut nettopp fordi de allerede har en viss grad av tilrettelegging og at det derfor vil være hensiktsmessig å bygge videre på dette. FM ser det ikke som hensiktsmessig å knytte en slik bestemmelse til forvaltningsplanen, pga. at det anses som nødvendig med krav om søknad for slike tiltak. Når det gjelder vedlikehold av eksisterende bygninger viser FM til forskriften hvor vedlikehold av eksisterende byg-

ninger, som ikke medfører bruksendring, er tillatt og direkte unntatt fra vernebestemmelsene. Vedr. gjenoppføring av eksisterende bygninger vil måtte behandles som enkeltvis saker i henhold til § 4, som omhandler generelle dispensasjonsbestemmelser. FM ser at det vil være behovet for uthus og naust, og en moderat oppgradering av hyttene ved Gunnelengvannet, for å kunne ha en hensiktsmessig bruk av den eksisterende hytta. Videre bør det åpnes for eventuell framtidig oppsetting av gjeterbu i forbindelse med husdyr på beite. Behovet for flere åpne hytter kan komme i fremtiden, som et alternativ til oppføring av nye bygg vil det være aktuelt å kjøpe private hytter som eventuelt kommer for salg, for deretter å omdefinere bruken fra privat til allmenn bruk. FM tilrår at det tas inn en ny bestemmelse hvor det kan gi tillatelse til oppføring av nye hytter for allmennheten i tråd med forvaltningsplanen.

DN mener det er bedre med konkretisering gjennom forskrift enn i en forvaltningsplan med hensyn til tilretteleggingsmuligheter. Med hensyn til vedlikehold av bygninger vises det til at dette er tillatt uten søknad. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til ombygging og mindre utvidelser av bygninger. Det kan også gis tillatelse til bruksendring av eksisterende bygninger, samt riving av gamle bygninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk. Oppsetting av nye bygg i verneområdene, spesielt i nasjonalparker skal behandles restriktivt. Nye bygg er i strid med formålet med vernet fordi det i utgangspunktet blir vurdert som et vesentlig inngrep i landskapet. For gjeterbuer er det imidlertid nevnt konkret behov og en ser også at det kan for eksempel oppstå behov for eventuelle sanketrøer. DN tilrår i henhold til standard forskriftsmal for nasjonalparker at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppføring av nødvendige bygninger og anlegg i regi av beitelag til beitebruk og tilsyn. Når det gjelder bygging av hytter til allmennheten støtter ikke DN FM. Ved behov kan det vurderes muligheter gjennom dispensasjon fra forskriften etter den generelle unntaksbestemmelsen, men det understrekes at denne hjemmelen skal brukes restriktivt. DN viser til at man kan kjøpe private hytter som eventuelt er for salg.

Kystverkets anlegg

Kystverket Nordland påpeker at forskriftene bør gi muligheter for at nye navigasjonsmerker kan etableres ved behov for å sikre sjøverts ferdsel.

Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at punktene om tillatelse til oppsetting av skilt og merking av stier, samt ombygging og oppsetting av gjerder og anlegg, heller knyttes opp til forvaltningsplanen.

Tverlandet idrettslag ber om at planlagt bru over Langvasselva tillates bygget og at nødvendige byggematerialer kan transporteres inn med motorkjøretøy. Videre anmodes det om tillatelse til skilting av stier, stikryss, varding på svaberg i snaufjellet.

FM tilrår at det tas inn nye forskriftsbestemmelser om etablering av anlegg for Kystverket og drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg da dette er av stor sikkerhetsmessig og dermed samfunnsmessig betydning. Når det gjelder oppsetting av skilt og merking av stier etc. mener FM at det bør være krav om søknad for gjennomføring av tiltak som omfattes av disse punktene. Dette for å sikre forvaltningsmyndigheten tilstrekkelig kontroll med hvilke tiltak som gjennomføres, og fordi enkelte tiltak også vil kreve søknad etter plan- og bygningsloven. FM tilrår at det gis tillatelse til å bygge bru over Langvasselva, da det er behov for sikring av en bedre passasje over elva.

DN er enig med FM om oppsetting av skilt og merking av stier samt ombygging og oppsetting av gjerder er tiltak som bør omsøkes. Gjennom forvaltningsplanarbeidet vil en

derimot få drøftet og konkretisert hvor det er ønskelig at slike tiltak kan skje. DN påpeker at bygging av bru over Langvasselva også vil kreve tillatelse etter plan- og bygningsloven. Når det gjelder navigasjonsmerker støtter DN FMs vurderinger.

Havbruk og fortøyningsbolter

Fiskeridirektoratet, kyst- og havbruksavdelingen, Sørfold kommune og Fiskeridirektoratet, region Nordland mener at det må innføres en unntaksbestemmelse mht akvakultur som ikke er i strid med vernformålet.

Fiskeridirektoratet, region Nordland viser til St.meld. nr 43, kap. 8 der det heter at *visse former for oppdrett kan tillates også i områder vernet som nasjonalpark*. Dette utdypes med *havbruksvirksomhet uten forurensningskonsekvenser, og uten synlige anlegg over sjøoverflata m.m.* Direktoratet mener at en slik unntaksbestemmelse burde gjelde spesielt sjøområdene i Mistfjorden, som har et stort potensial for akvakultur.

En grunneier krever å få fortsette med å sette fast sildegarna i land inne i Sjunkfjorden.

Fiskeridirektoratet, kyst- og havbruksavdelingen savner en egen bestemmelse som gjør det mulig å søke forvaltningsmyndigheten om etablering av landfester for oppdrettsanlegg. Codfarmers viser til at lokaliteten Vindvika i Sørfold er godkjent for torskeoppdrett. De ber om det tas med en bestemmelse som sikrer at nødvendig vedlikehold av fortøyningsbolter for oppdrettsanlegg kan gjennomføres. Videre er de fornøyd med at bestemmelsene tar høyde for etablering av trafokiosk i tilknytning til konsesjonen i Vindvika. De ber om at også Purkvika i Sørfold kommune skal omfattes av en slik bestemmelse.

FM viser til at vernet gjelder ned til minste lavvann og ikke under sjøoverflaten. Etablering av havbruksvirksomhet uten synlige anlegg over sjøoverflaten reguleres derfor ikke av verneforskriften for nasjonalparken, jfr. St. meld. nr. 62. FM viser til at feste av sildegarn ikke reguleres av forskriften og dermed er fullt tillatt. Skal det derimot etableres nye fortøyningsbolter vil dette kreve søknad til forvaltningsmyndigheten. Når det gjelder fortøyningsbolter for oppdrettsanlegg har det oppstått en feil i selve vernebestemmelsen. FM ser at det også vil være et behov for vedlikehold av eksisterende fortøyningsbolter og tilrår at ordet havbruk tas inn under denne bestemmelsen. FM understreker at en eventuell etablering av trafokiosk i Vindvika vil kreve søknad i henhold til § 4, som omhandler generelle dispensasjonsbestemmelser. Eventuell trafokiosk i Purkvika er ikke vurdert i verneprosessen.

DN støtter FMs forslag til forskriftsendringer. Når det gjelder trafokiosken viser DN til at det ikke er omforent med et vern som nasjonalpark å åpne opp for nye bygg eller større faste installasjoner. Det skal være en sterk regulering av inngrepsituasjonen i et verneområde, og spesielt i en nasjonalpark. Nye bygg vil være i strid med verneformålet.

Fiskeridepartementet (FKD) uttaler følgende: ”Det at området er tilnærmer urørt, og siden det er et av de største gjenværende områder i Nordland med få tekniske inngrep, aksepterer FKD at det i denne nasjonalparken legges restriksjoner på visse type havbruk.”

MD er under henvisning til omtalen av forholdet mellom havbruk og nasjonalparker i St. meld. 43 for 1998-99, kap. 8 og målsettingene med opprettelsen av nasjonalparken, enig med FM i at akvakulturvirksomhet innenfor nasjonalparken uten fast bygningsmasse og uten synlige anlegg over sjøoverflaten, ikke trenger spesiell regulering gjennom verneforskriften for nasjonalparken. MD mener videre at det av hensyn til verneformålet ikke bør åpnes adgang til å gi tillatelse til etablering av fast bygningsmasse/fast synlige anlegg i tilknytning til slik virksomhet innenfor nasjonalparken. Skjelloppdrett er imidlertid en form for aktivitet som sjelden vil være i strid med verneformålet i nasjonalparker, jf St.

meld. nr. 43 (1998-1999) Vern og bruk i kystsona. MD legger til grunn at det neppe vil bli etablert slike anlegg av noe stort omfang i fjordene innenfor nasjonalparken og at antall bøyer vil være begrenset uten at dette vil føre til nevneverdig skade for verneformålet. Skjeloppdrett er derfor i utgangspunktet ikke regulert/forbudt etter verneforskriften. Dersom slik aktivitet i fremtiden likevel får et vesentlig omfang til skade for verneformålet, vil det i samråd med bl.a. fiskerimyndighetene vurderes tiltak for å redusere ulempene.

MD viser til at Fauske kommune i eget brev til departementet går imot at bestemmelsen om at det kan gis tillatelse til oppføring av nye hytter for allmennheten innenfor nasjonalparken, er tatt ut. MD viser til at en skal være restriktiv med oppsett av nye bygg i nasjonalparker. Ønsket om forskriftshjemmel for å kunne tillate etablering av turisthytter/koier for allmennheten kom opprinnelig fra DNT som under høringen opplyste at det p.t. ikke var konkrete planer for nye hytter for allmennheten innenfor verneområdet. Ut fra det at det verken finnes konkrete behov eller planer, mener MD at dersom behovet senere skulle oppstå, kan det vurderes muligheter gjennom dispensasjon fra forskriften etter den generelle unntaksbestemmelsen, men det understrekes at den skal brukes restriktivt. Det viser også til at man kan kjøpe private hytter som eventuelt er for salg. MD støtter derfor DNS forslag.

Når det gjelder eksisterende kraftlinjer og telefonlinje som går gjennom verneområdet, dreier dette seg om mindre kraftlinjer som ikke virker dominerende i landskapet. De biologiske verdiene som har ligget til grunn for grensdragningen har veid tyngre enn det inngrep linjene utgjør. Det vises til nærmere omtale under pkt. 8.8.7

Utover dette støtter MD DNS merknader.

8.4 Plantelivet

Grunneiere mener at følgende ikke bør tillates innenfor verneområdet; ta ut stedlige materialer i forbindelse med oppsett av lavvo, fjerne trær og busker i randvegetasjonen langs vassdragene og ta ut ved på holmer til bålrensning. Det kreves at retten til molteplukking i Nevelen forbeholdes eiere og drivere av eiendommen.

Bodø naturskole foreslår et punkt hvor det bare er lov å bryte eller plukke tørrkvist til bålfyring.

FM viser til at all vegetasjon i utgangspunktet er vernet mot skade og ødeleggelse, men at det samtidig er åpnet opp for ulike unntak fra denne bestemmelsen. Vernebestemmelser kan ikke gjøres strengere etter høring. Problemstillingene som påpekes er viktige, og FM mener at temaet bør tas opp i forbindelse med både forvaltningsplanarbeidet og ved utarbeiding av informasjonsmateriell for verneområdet.

DN viser til at bestemmelsen om bl.a. å kunne ta ris gjelder kun for gammer og ikke til lavvo. Lavvo er også mye brukt i friluftslivssammenheng og ikke bare i reindriftsnæring. Med begrensningen som ligger i denne bestemmelsen vil omfang av risuttak være noe begrenset. For reindriftas behov til bruk av lavvo gjennom utøvelse av næring vil uttak av lauvtrevirke for eksempel til lavvostenger være dekket opp gjennom forskriften. DN viser til at uttak av trevirke til bålrensning skal skje skånsomt og er enig med fylkesmannen at dette bør være et tema i forvaltningsplanarbeidet. Vedr. molteplukking så har grunneiere i blant annet Nordland fylke rett til molter på det som kan anses for "muldebærland" - spesielle moltemyrer av økonomisk verdi. Det er likevel tillatt for alle å plukke molter som spises på stedet. Verneforskriften er ikke riktig plass for å kunngjøre et slikt forbud.

MD slutter seg til DN's merknad.

8.4.1 Uttak av ved og tynning

Grunneiere mener at traseen for turrennet Valnesfjord rundt bør søkes lagt slik at en unngår nyrydding av skog og mener at uttak av ved for grunneiere til eget bruk og uttak av ved på egen grunn til hytter ikke skal være søknadspliktig. Det vises til at det er gjort direkte unntak for rydding og oppkjøring av skiløyper over deres eiendom samtidig som det må søke om veduttak og frakt av utstyr og ved til egen hytte på egen eiendom. Videre påpekes at furuskogen er en viktig ressurs på deres eiendom og at forskriften bør inneholde en bestemmelse som gir grunneier mulighet til å ta ut tømmer til eget bruk.

Bodø naturskole mener at utkjøring av tømmer skal foregå på vinterstid, og at det da ikke skal tillates nye skogsbilveier i nasjonalparken.

Områdestyret i Nordland krever at ordet *bjørk* må erstattes med *trevirke*, under bestemmelsen om reindriftens nødvendig uttak av lauvtrevirke. De viser til at reindrifta bruker en del gran til sine gjerder, og at de fra tidligere har hatt avtaler med flere grunneiere om slikt uttak.

Bondeungdomslaget (BUL) Bodø og Tverlandet idrettslag ber om at det gis direkte unntak for rydding av skog og vedlikehold av skiløypetraseer i Bodømarka.

Bondeungdomslaget (BUL) Bodø ønsker at veduttak til Erlingbu ikke skal være søknadspliktig.

Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken og for grunneier knyttes opp til forvaltningsplanen.

Bodø naturskole mener at vedhogst til hytter og gammer i nasjonalparken ikke skal være tillatt, men at kontrollert hogst ved hytter kan være tillatt, gjennom å gi hytteeier dispensasjon fra forbudet.

FM viser til forskriften, hvor veibygging er et landskapsinngrep som ikke er tillatt i verneområdet. Argumentet om at det kan bli for snevert å bare kunne bruke bjørk til brensel f, og at annet lauvtrevirke også er aktuelt, kan følges. FM går derfor inn for at reindriften gis muligheten til nødvendige uttak av lauvtrevirke og gran til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Når det gjelder de faste (løype)traseene som er beskrevet i forskriften vises det til at det er henvist til etablerte traseer. Eventuelle avvik fra etablerte traseer må omsøkes etter § 4, generelle dispensasjonsbestemmelser. FM mener at det bør gis unntak for rydding av skiløypetrase til Erlingbu og for skiløypetrase mellom Hopen og Langvatnet og videre til Erlingbu. FM ser at det kan virke unødvendig byråkratiserende å ha søknadsplikt på uttak av ved til hytter og gammer og for grunneier til eget bruk. Samtlige grunneiere beskriver uttaket som svært beskjedent. FM tilrår at uttak av ved på egen grunn til hytter og gammer i nasjonalparken og for grunneier til eget bruk skal være tillatt direkte gjennom forskriften. Videre tilrås at det tas inn et nytt punkt hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til at grunneier kan ta ut enkelttrær i forbindelse med vedlikehold av bygninger på egen eiendom.

DN viser til FM's kommentarer, men mener det ikke kan forskriftsfestes at uttak av gran for reindrifta skal være tillatt. Tynning og uttak av plantet gran er tillatt ihht forskriften, men plantefelt med gran er en grunneierrett, der reindrifta må ha tillatelse fra grunneier. DN viser til at det kan åpnes opp for skånsom rydding av busker og greiner til etablerte skiløyper, men at dette bør skje så sjeldent og skånsomt som mulig. DN har forstått at Bordstulia – Erlingbu og Hopen – Langvatnet – Erlingbu er to viktig traseer i Bodømarka som brukes av mange vinterstid og støtter fylkesmannens forslag. På prinsipielt grunnlag mener DN at vedhogst inne i en nasjonalpark bør være søknadspliktig, for å kunne ha en oversikt over omfang av uttaket. Området er imidlertid sterkt dominert av artsfattige typer

uten potensial for sjelden og kravfull vegetasjon. På bakgrunn av dette, samt formålet med vernet for Sjunkehatten, tilrås det at det ikke skal være søknadsplikt på uttak av ved til hytter og gammer og for grunneier til eget bruk. DN foreslår at motorisert transport i forbindelse med vedhogst bør være søknadspliktig. DN anser at forvaltningsmyndigheten gjennom en slik saksbehandling får tilstrekkelig oversikt over omfang og områder hvor vedhogst foregår, og kan eventuelt gi vilkår der det er nødvendig på grunn av verneverdiene. DN viser til ferdsel og rydding av skog ikke kan skje uten grunneiers tillatelse. Uttak av spesifikke trær som skal brukes til vedlikehold av bygninger tilrås ikke å være søknadspliktig. DN anser at dette vil foregå i et relativt begrenset omfang. Som for vedhogst, foreslår DN at motorisert transport i forbindelse med uttak av trær til vedlikehold bør være søknadspliktig jf. kap.8.8.9.

MD viser til at Fauske kommune i et brev til departementet har bedt om at motorisert transport av ved ikke bør være søknadspliktig. Forvaltningsmyndigheten har ikke ønsket å gjøre uttak av ved til hytter og lignende i nasjonalparken mer byråkratisk enn nødvendig. Det er derfor åpnet for at dette kan skje uten søknad. Dette betinger imidlertid at kjøring må være søknadspliktig slik at en har kontroll på evt. uttak som skjer ”langt” fra hyttene hvor veden skal brukes. MD slutter seg derfor til DN's merknader og forslag.

En representant for elgforvaltningen i Sjunkan-Røsvik ber om at tynning og kvisting av begrensede felter i forbindelse med storviltjakt, samt felling av trær i forbindelse med henging av storviltslakt etter felling skal være direkte tillatt.

Viltnemnda i Bodø mener forslaget til vern vil redusere hogstaktiviteten og føre til gjengroing og resultere i dårlige elgbeiter, og mener at det må tillates hogst i utmark, ved innmark og skjøtsel i form av tynningstiltak for å hindre gjengroing av den innmarka som finnes innen verneområdet.

Landbrukskontoret i Bodø kommune tilrår at det innføres milde vernebestemmelser for skogbruk, hvor hogst av kratt og skog på innmark og tynning av lauvskogen og uttak av lauvskog i forbindelse med elgbeiter kan tillates.

FM viser til at det er åpnet for uttak av ved til hytter, gammer og for grunneier til eget bruk. Rydding av viltposter bør eventuelt kunne sammenfalle med slik vedhogst. Om hogst og tynningstiltak viser FM til at det er få arealer igjen av både tømmerkog og innmark i verneområdet etter at vernegrensen er justert etter høring.

DN støtter FM's vurderinger.

MD støtter FM's og DN's vurderinger og forslag.

8.4.2 Uttak av materialer til tradisjonell husflid og tradisjonelle bruksgjenstander

Flere grunneiere avviser at samene skal ha spesielle rettigheter i forhold til uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. De mener at høringsdokumentet rettferdiggjør enerett for samene til uttak av visse materialer på deres eiendommer, samtidig som norske hjemmelshavere på egen eiendom ikke har denne retten.

Områdestyret i Nordland er imot forslaget om at det må søkes om tillatelse til å ta ut materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander.

Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at retten til å ta ut materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, knyttes opp til forvaltningsplanen.

FM ser at det er til dels motstridende synspunkter på dette temaet. FM foreslår at begrensingen om at denne bestemmelsen kun gjelder samer tas bort, men at uttaket fortsatt vil kreve søknad.

DN støtter FMs vurderinger.

Sametinget mener bestemmelsen i høringsutkastets 2.3 b ikke er i samsvar med oppnådd enighet i tidligere saker om uttak av materiale til samisk husflid. Sametinget mener regulering av uttak av materiale til dette formålet må vurderes tilsvarende som 2.2 f og h, at vernet ikke er til hinder for denne type uttak.

MD mener at selv om uttak av materialer til tradisjonell husflid og tradisjonelle bruksgjenstander i utgangspunktet skal gjelde både samer og ikke-samer, bør aktiviteten kunne utøves uten forutgående søknad. Bestemmelsen flyttes derfor til pkt. 2.2 i forskriften. Det skal i forvaltningsplanen opplyses om at slik aktivitet krever grunneiers tillatelse.

8.5 Dyrelivet

En grunneier forslår at småviltet pga. lave bestander, fredes innenfor nasjonalparken i minst 10 år, eventuelt for bestandig.

Fiskeridirektoratet, kyst- og havbruksavdelingen ønsker at havbeite etter akvakulturloven skal være tillatt.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) er positive til at forskriftsforslaget legger opp til at jakt, fangst og fiske kan foregå etter gjeldende lovverk, samt at det kan foretas utsetting av fisk fra lokale fiskestammer og nødvendig kalking.

FM viser til at det ikke er adgang til å gjøre vernebestemmelsene strengere etter en høring, dette gjelder også fredning av småvilt. FM viser til at grunneier selv kan velge å frede småvilt på egen eiendom ved ikke å tillate jakt. FM viser til at vernet gjelder ned til minste lavvann og ikke under havoverflaten. Etablering av havbeite etter akvakulturloven reguleres derfor ikke av verneforskriften for nasjonalparken.

DN viser til at jakt og fangst som regel er tillatt etter viltloven i nasjonalparker. Grunneier står fritt til å regulere jakttiden innenfor jaktidsrammen på egen eiendom.

MD viser til at forskriftene åpner for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk. MD viser til at vernet gjelder ned til minste lavvann og ikke under havoverflaten. Pkt. 3.1 gjelder derfor ikke utsett av dyr i sjøvann. Tillatelse til havbeite etter akvakulturloven innebærer utsett av dyr i sjøvann, men er ikke en aktivitet som normalt involverer tekniske innretninger eller anlegg (foruten, i enkelte tilfeller, predatorsperrer på havbunnen), og vil således ikke være regulert av verneforskriften. Når det gjelder andre former for akvakultur vises det til omtale under kap. 8.3.

8.6 Kulturminner

FM viser til at det ikke er kommet inn merknader til denne bestemmelsen. Setningen; ”All skjøtsel og restaurering av kulturminner skal på forhånd være avklart med kultur-

minnemyndighetene”, tas ut, siden den skulle vært tatt ut etter faglig gjennomgang av forskriften hos DN.

DN viser til at istandsetting og skjøtsel knyttet til både fredete og ikke - fredete kulturminner og til naturverdiene, skal skje på en slik måte at både natur- og kulturminneverdiene blir ivaretatt på en best mulig måte.

MD forutsetter et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene i forvaltningen og behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner innenfor verneområdet. Tiltak knyttet til forvaltning av kulturminner må avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet. Forskriftens punkt om kulturminner er kun en presisering i forhold til kulturminnelovens bestemmelser som også gjelder innenfor området som nå foreslås vernet etter naturvernloven. MD vil understreke at inngrep, istandsetting og skjøtsel knyttet til kulturminner som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter særskilt tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Som nevnt over, må også slike tiltak avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet.

8.7 Ferdsl

8.7.1 Organisert ferdsl

En grunneier er i mot å legge ut orienteringsposter i verneområdet, pga. forstyrrelse på dyre- og fuglelivet og estetiske hensyn. Videre foreslås et forbud mot bruk av båter, kano, kajakk på Halsvannet og Sætervannet av hensyn til flere hekkelokaliteter for storlom. Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) forutsetter at organisert ferdsl ikke er til hinder for at man kan arrangere jakthundprøver eller tilsvarende tiltak i verneområdet.

Nordland Orienteringskrets og Tverlandet idrettslag ønsker en generell tillatelse til å fortsette sin aktivitet i form av tillatelse til å sette ut og ta inn orienteringsposter også innenfor den fremtidige nasjonalparkens grenser.

Norsk Grotteforbund er fornøyd med at organisert ferdsl som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

Friluftsrådernes Landsforbund, Salten Friluftsråd, Sørfold kommune og Salten Regionråd mener begrepet ”organisert ferdsl” er uegnet i en verneforskrift og peker på at det er ferdslens effekt

i forhold til verneformålet som er interessant, ikke om ferdslen er organisert eller ikke. De foreslår følgende formulering som et utgangspunkt; ”friluftsmøte, idrettsstevne og liknende sammenkomst som kan medføre nevneverdig skade eller ulempe, kan ikke holdes uten samtykke/tillatelse av forvaltningsmyndigheten”. Det vises til at friluftsløven ikke skiller mellom organisert og uorganisert ferdsl og at det er viktig friluftspolitisk at det ikke innføres slikt skille.

Bodø naturskole er i tvil om begrepet ”organisert ferdsl” bør være med, og foreslår at ”all ferdsl som kan skade naturmiljøet ...” brukes.

Den Norske Turistforening (DNT) mener det er behov for en presisering i verneforskriften og i forvaltningsplanen der det kommer klart til uttrykk at bestemmelsen ikke er til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Områdestyret i Nordland mener at organisert ferdsl til fots i stor målestokk kan være problematisk både i forhold til reindriften og naturverdiene.

FM viser til at det er lagt inn en kobling til forvaltningsplanen for nærmere angivelse av hvilke organiserte aktiviteter som vil kreve søknad. FM ser at det kan bli behov for sonering i både tid og areal for enkelte typer organisert ferdsel. Turvirksomhet til fots i regi av for eksempel turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger omfattes uansett av unntaksbestemmelsen så lenge aktiviteten ikke gjør at naturmiljøet blir skadelidende. FM understreker at det ikke er ønskelig å regulere andre aktiviteter enn de som kan komme i konflikt med verneverdiene. FM tilrår derfor at ordet organisert sløyfes i bestemmelsen.

DN viser til det generelle punktet i forskriften der det henstilles om at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til bl.a. dyrelivet. Det er også hovedgrunnen til at det settes krav om søknad for å kunne drive organisert virksomhet som kan skade naturmiljøet, for å sikre en dialog mellom brukere og forvaltning og gi forvaltningsmyndigheten mulighet til å styre uheldig ferdsel slik at det ikke oppstår konflikter i forhold til dyreliv eller sårbar natur. Når det gjelder organisert ferdsel, viser DN til at det ikke er ment å forskjellsbehandle om det er grunneier eller organisasjoner/foreninger som vil drive med organisert turvirksomhet til fots. Med turvirksomhet til fots menes bl.a. også guidete turer. Annen organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. DN vurderer blant annet at idrettsarrangement, jakthundprøver og organisert hundesledekjøring er organiserte ferdselsformer som krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Det anses ikke lenger som aktuelt å sondre mellom ”kommersiell” og ”ikke-kommersiell” aktivitet i bestemmelsen, det er aktivitetens konsekvenser for naturmiljøet som vil være utslagsgivende for vurderinger. DN støtter ikke fylkesmannens tilråding når det gjelder å ta ut ordet ”organisert”. ”Organisert ferdsel” er en standardformulering i vernebestemmelser for nasjonalpark, og DN ønsker ikke å endre denne praksis.

MD understreker at bestemmelsen ikke er ment å hindre friluftaktiviteter som ikke medfører skade på verneverdiene. Formålet med friluftsloven er ikke identisk med naturmangfoldloven og ferdselsbegrepet kan ikke nødvendigvis sidestilles. I likhet med DN mener MD at dette en viktig bestemmelse for å sikre en dialog mellom brukere og forvaltning og gi forvaltningsmyndigheten mulighet til å styre uheldig ferdsel slik at det ikke oppstår konflikter i forhold til dyreliv eller sårbar natur. Departementet slutter seg for øvrig til DN's merknader.

8.7.2 Sykling og organisert bruk av hest

En grunneier mener at bruken av sykkel må forbys, pga av faren for varige spor og erosjon. Videre mener han at bruk av hest (kløvhest) kun må tillates på helt konkrete stier.

Bodø og Omegns Turistforening (BOT) ber om at det legges restriksjoner på bruk av hest i nasjonalparken, særlig i områder med mye våtmark.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland og Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) er enige i at sykling og organisert bruk av hest bør være begrenset til spesielt godkjente områder.

Salten Friluftsråd, Salten Regionråd og Sørfold kommune ber fylkesmannen vurdere om det er behov for bestemmelsen som sier at sykling og organisert bruk av hest forutsetter at det er avsatt områder eller traseer til dette i en forvaltningsplan.

Valnesfjord Helse- og idrettsenter synes det er noe strengt bare å tillate ferdsel med sykkel og hest på veier eller traseer.

FM viser til at det ikke er adgang til å gjøre vernebestemmelsene strengere etter en høring. FM understreker at det er nettopp faren for at bruk av både sykkel og hest kan sette varige spor i terrenget, særlig i våtmarksområder, at det er foreslått at slik aktivitet får en viss regulering. I tillegg er det ønskelig å unngå at slik ferdsel virker forstyrende i sårba-

re perioder for reindrifta. FM er helt enige i de innspillene som påpeker at dette krever at forvaltningsplanen kommer raskt etter vernevedtak.

DN viser til FMs kommentarer og mener at sykling og organisert bruk av hest er aktiviteter som kan medføre slitasje. Det er ønskelig gjennom forvaltningsplan å kunne kartfeste dette til ulike traseer/eventuelle områder, i nasjonalparken slik at man har bedre mulighet til å vurdere slitasje, og få kanalisert virksomheten unna de mest sårbare områdene.

MD slutter seg til FMs og DNs merknader.

8.7.3 Grotting

Salten Friluftsråd, Sørfold kommune, Salten Regionråd, Bodø og Omegns Turistforening (BOT), Forum for natur og friluftsliv (FNF) Nordland, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og Norsk Grotteforbund mener at bestemmelsen om at grotting er tillatt i Singelhola og Kjøttkjerstihola, har en uheldig formulering da man kan bli ledet til å tro at det er forbud mot ferdsel i alle andre grotter. For å unngå misforståelser må sammenhengen mellom bestemmelsen om organisert ferdsel og bestemmelsen om grotting komme klarere frem i forskriften.

Salten Friluftsråd, Sørfold kommune, Salten Regionråd, FNF Nordland og NJFF ser likevel at det kan være nødvendig å forby grotting i enkelte sårbare grotter og foreslår derfor at det opplyses om hvilke grotter det eventuelt ikke gis tillatelse til å ferdes i. Alternativt at bestemmelsen om grotting tas ut.

Friluftsrådernes Landsforbund (FL) viser til at ferdsel i grotter følger friluftsløven. FL er kritiske til et generelt forbud mot ferdsel i grotter men at det alternativt kan forbys ferdsel i enkeltgrotter som er spesielt sårbare.

Den Norske Turistforening (DNT) viser til at de bruker området mye, og besøker flere grotter enn de to som omtales i forskriften. DNT vil derfor knytte begrensningen i denne bestemmelsen kun til kommersiell virksomhet.

Bodø naturskole mener at Singelhola bør nevnes spesielt i bestemmelsen og foreslår at første setning bør være; ”gjennom dette punktet foreslår en at grotting særlig kan skje i to utvalgte lokaliteter ...” Ordet ”særlig” sikrer at andre små hulrom også kan utforskes.

FM ser at bestemmelsen om at grotting er tillatt i Kjøttkjerstihola og Singelhola kan føre til misforståelser. FM mener at det vil være riktig å ta ut dette punktet. Det vil da være bestemmelsen om organisert ferdsel og eventuelt bestemmelsen om regulering av ferdsel, som vil regulere ferdselen i grotter på lik linje med annen ferdsel innenfor verneområdet.

DN viser til at når bestemmelsen om grotting ble utarbeidet, var intensjonen at all ferdsel/grotting i Singelhola og Kjøttkjerstihola fortsatt skulle være direkte tillatt, som praksis har vært før vernet. Det er imidlertid ønskelig å ha oversikt over aktivitet som skjer i andre grotter for bedre å følge med eventuell slitasje. En ønsker å bevare disse mest mulig i sin upåvirka tilstand. Singelhola og Kjøttkjerstihola er de som det er mest aktivitet/ferdsel i og som en i utgangspunktet antar vil tåle denne ferdselen. DN er enig med FM i at bestemmelsen er uklar og kan misforstås. DN understreker at forskriften ikke regulerer den uorganiserte ferdselen. DN tilrår derfor å presisere ordlyden i bestemmelsen slik at det fremgår at grotting er tillatt i Kjøttkjerstihola og i Singelhola, men at organisert ferdsel i andre grotter krever særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.

MD viser til kommentarene gitt under punktet om organisert ferdsel, og legger til grunn at dette også gjelder for grotting. Utover dette slutter MD seg til DN's vurderinger og den nye ordlyden i forskriften.

8.7.4 Regulering av ferdsel

Den Norske Turistforening (DNT) legger til grunn at det skal mye til for å innføre begrensninger i allemannsretten og mener det må stilles faglige krav til dokumentasjon om friluftslivets effekt på naturmiljøet, før forvaltningsmyndighetene iverksetter regulering av ferdsel til fots eller på ski.

FM viser til at det ikke er aktuelt å regulere ferdsel unødig, og at en slik eventuell regulering kun kan skje etter forskriftsendring. FM understreker at denne bestemmelsen til nå aldri har vært benyttet i noen av landets nasjonalparker.

DN viser til at det naturvennlige friluftslivet er basert på den frie ferdselsretten, og utgjør en viktig del av vår identitet og kulturarv. Vern av områder sikrer arealer for utøvelse av friluftsliv, og det er i forskriften for nasjonalparken slått fast at allmennheten skal ha tilgang til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Regulering av ferdsel betyr ikke at all ferdsel og friluftsliv er skadelig, men stiller krav til bevisst styring av tilrettelegging med skjerming av sårbare områder i eventuelt bestemte tider på året. DN viser til at hjemmelen til å regulere ferdsel ved forskrift er ment eventuelt å kunne bli tatt i bruk i helt spesielle tilfeller, der verneverdiene i ett gitt område ellers ville ha vært truet. Før en slik forskrift kan vedtas skal den på høring til berørte instanser. DN viser til at muligheter for regulering av ferdsel er hjemlet i naturvernloven § 22.

MD slutter seg til DN's merknad, men vil for ordens skyld opplyse at muligheten til å regulere ferdsel i den nye naturmangfoldloven er hjemlet i § 34, jf § 35.

8.8 Motorferdsel

8.8.1 Forsvaret

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) ønsker strenge bestemmelser om motorisert ferdsel i verneområdet.

Den Norske Turistforening (DNT) er imot all bruk av motorkjøretøy på barmark innenfor verneområdet, og mener at grensen for luftfartøy bør heves fra 300 m til 1000 meter over bakken og at forsvarets behov primært må dekkes utenfor verneområdet.

Bodø naturskole foreslår at det bør presiseres at motorferdsel i forbindelse med militær aktivitet og annen form for operativ virksomhet kun kan skje når dette er i tråd med forvaltningsplanen.

Forsvarsbygg forstår at hensynet til forsvaret er søkt ivaretatt ved at forbudet mot motorferdsel gir unntak for nødvendig militær lavflyging, men påpeker at kravet om at dette skal foregå innenfor etablert lavflygingssone, må tas ut av forskriftsteksten.

FM deler synet til DNT om at det er lite ønskelig med barmarkskjøring innenfor verneområdet og at lavflyging i verneområdene bør reduseres til et minimum. FM er gjort kjent med at det er nedsatt et arbeidsutvalg på sentralt nivå som skal se på problemstillinger rundt forsvarets lavflyging. FM foreslår at forskriftsformuleringen gjøres endelig når utvalget er ferdig med sitt arbeid. Det understrekes at fri motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, i realiteten vil bety aktivitet i forbindelse med unntakstil-

stander som krig. Bestemmelsen omfatter ikke militær aktivitet i forbindelse med øvelser. Det samme gjelder for annen operativ virksomhet som er listet opp under denne bestemmelsen. Det er ikke aktuelt å knytte denne type aktivitet til en forvaltningsplan da ulykker og andre uforutsette hendelser må håndteres i det øyeblikk de skjer, og der de skjer.

DN viser til at området er mye brukt i friluftssammenheng, men ser også at forsvaret har spesielle behov for lavtflyging i Bodøområdet. DN anbefaler derfor at bestemmelsen åpner for unntak for forsvarets nødvendige lavtflyging, uten henvisning til spesielle korridorer.

MD viser til et samarbeid mellom Miljøvern- og Forsvarsdepartementet der en drøfter forholdet mellom verneområder og forsvarets behov for lavtflyging. Slik lavtflyging er en viktig samfunnsfunksjon og skjer generelt sett i relativt lite omfang. Avveiningen mellom vernehensyn og forsvarets behov for lavtflyging gjør en på bakgrunn av faglige råd fra Norsk institutt for naturforskning (NINA). Ut i fra konklusjonene så langt, tilrår Miljøverndepartementet at forsvarets behov for lavtflyging er tillatt der verneformålet ikke er knyttet til arter som er spesielt sårbare i forhold til lavtflyging. Under henvisning til en slik vurdering mener MD at forbudet mot motorferdsel i denne vernesaken ikke bør være til hinder for forsvarets nødvendige lavtflyging og slutter seg til DN's merknad og forslag.

8.8.2 Reindrift

Grunneiere foreslår et generelt forbud mot, eventuelt en henstilling om ikke å kjøre over avblåste rabber i høyfjellet av hensyn til sårbar vegetasjon. Videre at samenes nødvendige bruk av kjøretøy på sommerføre bør tillates, men tas opp til vurdering dersom det skulle utgjøre et problem i fremtiden. Det foreslås at i forbindelse med bruk av snøskuter og motordrevet båt i reindriftssammenheng må man ha grunneiers tillatelse.

Områdestyret i Nordland mener at det vil være uholdbart med et system der det må søkes hver gang reineierne skal drive barmarkskjøring, eller at de bare kan bruke bestemte traaser. De kan akseptere at barmarkskjøring i reindriften løses gjennom ordninger i forvaltningsplanen, og at reindriften distriktsplan også legges til grunn i dette arbeidet. Videre må reindriften kunne bruke helikopter uten å måtte søke forvaltningsmyndigheten. De er imot at bestemmelsen om innleid hjelp i reindriften må medbringe skriftlig dokumentasjon fra oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig. Det reageres på at denne bestemmelsen bare knyttes til reindrift, og ikke i tilsvarende grad også skal gjelde grunneierne eventuelle innleide hjelp.

Sametinget støtter Reindriftsforvaltningen i Nordland sine synspunkter når det gjelder barmarkskjøring og lavtflyging i forbindelse med reindrift. De mener at det som et minimum må lages løsninger som baserer seg på en praksis med flerårige tillatelser.

Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med utøvelse av reindrift, knyttes opp til forvaltningsplanen.

FM ser at reindriften er avhengig av en viss bruk av barmarkskjøretøy og helikopter. Samtidig er det klart at verneverdiene er knyttet til landskap og naturtyper som kan ta skade av slik kjøring. FM går inn for at reindriften adgang til bruk av barmarkskjøretøy og luftfartøy forblir søknadspiktig, men at det tas inn en ny formulering hvor det legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser. Dette imøtekommer reindriften behov for enklere drift, samtidig som det gir forvaltningsmyndigheten en viss oversikt og kontroll med bruken av barmarkskjøretøy og helikopter i verneområdet. Når det gjelder bestemmelsen vedrørende innleid hjelp for reindriften kan denne virke lite rettferdig mellom reindrift og

grunneier. FM foreslår derfor at setningen om at innleid hjelp må medbringe skriftlig dokumentasjon fra oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig, tas ut av bestemmelsen.

DN vil bemerke at motorisert ferdsel generelt, og barmarkskjøring spesielt, skal holdes på et absolutt minimum i nasjonalparker. DN vil imidlertid anbefale at en i arbeidet med å utdype praksis gjennom forvaltningsplanen legger vekt på i størst mulig grad å kople praksis med godkjent distriktsplan i området. Videre bør det legges opp til en praksis med flerårige tillatelser for gjentagende aktivitet, eks motorferdsel, og slike tillatelser bør koordineres med, og innarbeides i reindriftens godkjente distriktsplan. Når det gjelder krav om dokumentasjon for innleid hjelp for reindriften vises det til at alle skal kunne vise dokumentasjon ved kjøring, men det er kun reindriften som i forskriften er presisert og som har direkte adgang til slik kjøring. I dispensasjonene som gis til annen kjøring enn reindrift gis det personlige tillatelser, og dersom det der er annen kjører skal det fremgå av vilkårene at denne også må frambringe dokumentasjon. DN tilrår at det fortsatt skal kreves dokumentasjon fra oppdragsgiver i forbindelse med innleid hjelp i reindriften. Når det gjelder motorisert ferdsel på egen grunn vises det til at ihht. Lov om motorferdsel kan den enkelte grunneier normalt forby motorisert ferdsel på egen grunn.

MD slutter seg til DN's vurderinger og forslag.

8.8.3 Landbruk

En grunneier påpeker behovet for bruk av skuter for utkjøring av saltslikkestein. Statens landbruksforvaltning (SLF) foreslår at bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med utøvelse av husdyrhold og bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst, knyttes opp til forvaltningsplanen.

FM viser til at når det gjelder frakt av slikkestein for sau på beite er dette omfattet av bestemmelsen som sier at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med husdyrhold.

DN ser i flere vernområder at det kan være behov for motorisert transport for syke og skadde bufe. DN tilrår derfor at det tas inn et nytt punkt hvor det tillates bruk av motorferdsel for transport av syke/skadde dyr i medhold av lov om dyrevern. Kjøretøy som benyttes til dette skal være skånsom mot markoverflaten, og det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

MD viser til at i spesielle tilfeller hvor det er behov for å sette inn tiltak etter lov av 19. desember 2003 nr 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven), vil dette kunne gi grunnlag for unntak fra vernetiltaket, jf naturmangfoldloven § 48. En eventuell dispensasjon skal gis uten opphold slik at de tiltak matloven krever kan gjennomføres. Det er innført en egen dispensasjonshjemmel som åpner for muligheten for å få adgang til bruk av nødvendig motorferdsel på barmark i forbindelse med oppsetting av gjerder for husdyr, jf forskriften pkt. 6.3.o. MD viser forøvrig til DN's vurderinger og slutter seg til disse.

8.8.4 Jakt

Viltnemnda i Bodø foreslår at det gis direkte unntak for bruk av motorkjøretøy til etterforsk, avliving og uttransport av felt storvilt, på lik linje med annen kontroll-, forvaltnings- og redningsoppdrag omtalt under dette punktet. De viser til problemer med påkjørsel av elg og at skadede dyr kan trekke inn i verneområdet. Videre foreslås at elgjaktlagene gis

direkte adgang til å bruke ulike motoriserte kjøretøy (4-hjuls motorsykkel, beltekjøretøy, båt med påhengsmotor og eventuelt luftfartøy) for uttransport av felt storvilt.

En representant for elgforvaltning i Sjunkan-Røsvik mener at det må vurderes om ikke formuleringen ”setter varige spor” er en for sterk formulering, og foreslår at formuleringen endres til; ”slik at man i størst mulig grad unngår å sette spor”.

FM ser at det kan oppstå situasjoner ved ettersøk av skadet vilt der det kan bli behov for bruk av motorisert kjøretøy. Ettersøk skal likevel foregå til fots eller på ski når dette er nødvendig. Eventuell utfrakt av viltet etter avlaving kan gjøres i samarbeid med naturoppsynet i det aktuelle området. FM mener derfor at det ikke er et tilstrekkelig behov for at det gis et direkte unntak gjennom forskriften. Når det gjelder 4-hjuls motorsykler finnes det mange eksempler på at disse setter varige spor ved at de forårsaker erosjon og stygge sår i terrenget. FM ønsker derfor ikke at det skal gis anledning til, verken gjennom direkte unntak eller etter søknad, at slike kjøretøy kan brukes til utfrakt av felt storvilt i verneområdet. I bestemmelsene er det ikke krav om elgtrekk, men derimot om lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor. Marktrykket vil dermed være avgjørende.

DN støtter FMs kommentarer og forslag.

MD slutter seg til FMs og DNs merknader og forslag.

8.8.5 Skiløyper

En grunneier påpeker at eventuell endring av løypetraseene; ”sørenden av Sætervatnet og Valnesfjord rundt,” må godkjennes av forvaltningsmyndigheten før gjennomføring.

Tverlandet idrettslag ønsker at det gis en generell tillatelse til at idrettslaget kan bruke snøskuter til assistanse/berging av skiløpere som har hatt uhell. Videre ønsker de at det tas inn i vernebestemmelsene at det i idrettslagets regi, kan utføres løypepreparering med snøskuter fram til Langvatnet og i spesielle tilfeller fram til Erlingbu slik det gjøres i dag. De mener at det bør gis adgang til at løypetraseen for Grand-rennet tillates preparert og merket vinterstid. De viser videre til at renn fra Hopen til Bestemorenga kan bli aktuelt.

Den Norske Turistforening (DNT) mener at det bør være en åpning i verneforskriftene for å gi dispensasjon til kvisting/stikking av skiløyper, og vedlikehold av merkingen av disse løypene, dersom det blir aktuelt i framtida.

FM viser til § 4 a) i Lov om motorferdsel som sier at redningsoppdrag i utmark kun skal skje i regi av politi-, ambulanse- og redningstjeneste etablert med hjemmel i lov og at det derfor ikke er aktuelt å gi et idrettslag en generell adgang til å drive slik virksomhet i verneområdet. Når det gjelder de faste traseene som er beskrevet i forskriften vises det til at det er henvist til etablerte traseer. Avvik fra de etablerte traseene må eventuelt søkes om og behandles etter § 4, generelle dispensasjonsbestemmelser. FM mener at det bør være en viss likhet når det gjelder etablerte traseer som har vært brukt i flere år før vernet innføres, og tilrår derfor at traseen Hopen – Langvatnet og videre til Erlingbu kan prepareres med snøskuter. FM mener at kvisting av løyper ikke bør tillates.

DN støtter FMs kommentarer vedrørende redningsoppdrag i utmark. Når det gjelder preparering og oppkjøring av skiløyper, skal dette skje i randområder og der det er en etablert praksis, slik at det ikke etableres en ny praksis med preparerte spor inn i kjerneområdet til nasjonalparken. Hvilke løyper som tillates preparert og vedlikeholdt bør derfor kartfestes i forvaltningsplanen. Områdets beliggenhet opp til større befolkningskonsentrasjoner har ført til at det er direkte åpnet for oppkjøring av skiløyper med snøskuter og

løypemaskin i allerede etablerte traseer. Når det gjelder traseen Hopen-Langvatnet-Erlingbu, støtter DN FMs tilrådning om at denne tillates oppkjørt.

MD slutter seg til FMs og DNs merknader og forslag.

8.8.6 Transport av utstyr m. m. til hytter og helsesportssenter

Flere grunneiere ønsker fortsatt å kunne bruke snøskuter for transport av materialer og utstyr til hytter.

Bondeungdomslaget (BUL) Bodø ber om at forskriften endres slik at vedhogst og motorisert transport av ved, varer og utstyr til og fra Erlingbu kan gjøres uten å søke da en praksis der det til stadighet må søkes om tillatelse er en unødvendig byrde for et lite lag. De mener også at krav om søknad for snøskuterkjøring til Erlingbu er basert på feil rettslig faktum og at det i forskrift er åpnet for bruk av motorkjøretøy på vinterføre for drift av turistanlegg som ikke ligger til brøytet bilveg.

Den Norske Turistforening (DNT) forutsetter at bestemmelsene hjemler nødvendig nyttekjøring i forbindelse med drift av hytter for allmennheten.

Valnesfjord Helsesportssenter foreslår at det kan gis tillatelse til bruk av snøskuter over Sætervannet i forbindelse med turer vinterstid til/fra Røsvik.

FM viser til at en utvidelse av verneområdet utenfor utredningsgrensen gjorde at det ble mulig å innlemme Erlingbu i nasjonalparken, noe som anses som positivt med tanke på ideen om Barnas nasjonalpark. FM ser samtidig at Erlingbu er i en særstilling med hensyn til den aktivitet som foregår vinterstid. FM understreker at Erlingbu ligger knappe 200 m innenfor vernegrensen og at et slikt unntak i svært liten grad vil komme i konflikt med verneformålet. FM tilrår derfor å åpne for bruk av beltekjøretøy på vinterføre for transport av ved, varer og utstyr til Erlingbu uten søknad. Når det gjelder Helsesportssenterets turer vises det til at det allerede er tatt inn en bestemmelse i forskriften som sikrer Valnesfjord Helsesportssenter en mulighet til å søke om dispensasjon for nødvendig transport av klienter ved senteret. FM understreker at frakt av utstyr til egen hytte ikke er å regne som næringskjøring, og alle som frakter utstyr og varer til egen hytte, også grunneiere, må ha dispensasjon fra kommunen etter Lov om motorferdsel. Dette gjelder uansett om det foregår innenfor et verneområde eller ikke. FM ønsker derfor ikke å åpne for at frakt av utstyr og varer til egen hytte kan foregå uten krav til dispensasjon i henhold til vernebestemmelsene.

DN ser også at Erlingbu er et viktig samlingspunkt for friluftsliv vinterstid, og støtter fylkesmannen i at det bør tas inn en egen bestemmelse knyttet til transport av ved, varer og utstyr til Erlingbu. DN er enig med FM i at et slikt unntak i svært liten grad vil komme i konflikt med verneformålet. DN tilrår imidlertid at på linje med annen tilsvarende motorisert transport bør dette formålet omsøkes. Det vises til at denne type transport også må ha tillatelse etter motorferdselloven. Dispensasjon fra verneforskriften bør kunne gjøres gjeldende for flere år.

MD viser til at forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på vassdrag åpner for den bruken BUL bemerker. Samtidig sier forskriften også at kommunestyret kan gi bestemmelser til dette punktet om områder, traseer, sesonglengde, tidspunkter for kjøring m.v. I et verneområde er det ønskelig å ha størst mulig oversikt over omfanget av motorisert ferdsel. MD mener at flerårige tillatelser vil redusere til et minimum en eventuell antatt opplevd ulempe for den enkelte bruker, og slutter seg til DNs vurderinger og forslag.

8.8.7 Motorferdsel i forbindelse med kraft- og telefonlinje

Grunneiere peker på at kraftlaget er avhengige av å kjøre snøskuter i forbindelse med linjebefaring og videre at Telenor har behov for ettersyn av telefonlinje som går fra Røsvik, via Korsvik til Vassvik.

Sørfold kommune mener at det bør tas hensyn til A/L Sørfold Kraftlags behov for bruk av 6-hjulstraktor på sommerstid og at de tidvis vil ha et behov for bruk av helikopter. Kommunen mener også at de må ha mulighet til ferdseel utenom linjetraseen, da fremkommelighet mange ganger er vanskelig.

FM viser til at av hensyn til ønsket om å ha en viss oversikt over hvor motorisert ferdseel foregår, er det lagt inn krav om fastsetting av trase. Dette er også gjort for å sikre at ferdseelen ikke kommer i vesentlig konflikt med berørte parter i de ulike områdene. Videre er det er lagt inn en egen unntaksbestemmelse om kjøring med skuter i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. FM tilrår at det åpnes opp for bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med drift og vedlikehold av Telenors fasttelefonlinje på strekningen Korsvik – Færøy – Vassvik.

DN støtter fylkesmannens kommentarer, men understreker at bruk av snøskuter til vanlig drift og vedlikehold av energi- og kraftanlegg innenfor en nasjonalpark i utgangspunktet er søknadspliktig. DN ønsker imidlertid ikke å tilrå endringer i denne paragrafen nå, siden bestemmelsen var slik i det forskriftsutkastet som ble sendt på høring. DN understreker at dette ikke vil gi presedens i andre verneplanprosesser.

MD legger følgende til grunn for energi og kraftanlegg:

1. Bestemmelsene åpner for drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet til kraftledninger (linjer, isolatorer, master, traverser m.v.) i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av bestemmelsene på dette punkt. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften § 3-4.
2. Oppgradering og/eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt er tillatt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i strid med verneformålet. Bestemmelsen omfatter tilfeller hvor det oppføres andre typer master, ved oppsetting av større master eller opphenging av nye linjer m.v. som endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, og når endringen ikke innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet. Eksempel på tiltak kan være endring av driftsspennning eller linetykkelse. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke kommer i konflikt med verneverdiene.
3. Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under ovennevnte, skal behandles etter søknad. Med dette siktes til tilfeller hvor oppgraderingen eller fornyelsen kan innebære en vesentlig fysisk endring i strid med verneformålet. Vurderingen av om oppgraderingen eller fornyelsen innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet, vil være en konkret vurdering av tiltakets samfunnsmessige betydning satt opp mot hensynet til verneformålet i det enkelte tilfelle. Det antas at slike dispensasjoner

under normale omstendigheter vil kunne gis. Hensikten med konkret søknad er også å etablere en kontakt i forkant mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på å drøfte avbøtende tiltak slik at mulige negative konsekvenser for verneformålet som følge av anlegget i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Ved vurderingen skal det legges vekt på tiltakshaverens plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet. Ved vurderingen skal det også legges vekt på plikten til ved planlegging, utførelse og drift av elektriske anlegg å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

Olje- og energidepartementet (OED) tar opp forslag som innebærer endringer i strukturen i verneforskriften for å ivareta hensynet til vedlikehold, drift og oppgradering av kraftanlegg. Det vises her til forslag til utforming av verneforskriftene for 33 skogområder i Nordland.

MD vil her påpeke at det i angjeldende forskrift, i likhet med tidligere, tilsvarende forskrifter, er lagt til grunn den omforente praksis som ble utformet mellom OED og MD i 2001/02. Denne praksis har fungert godt. Naturmangfoldloven innebærer ingen endret praksis på dette punkt. Det presiseres derfor at de forskjellige som ligger i hvordan nasjonalparkforskrifter og andre verneforskrifter er utformet ikke skal medføre materielle forskjeller i hvordan hensynet til energianlegg er regulert, og de enkelte forskrifter må tolkes på bakgrunn av dette. Dette gjelder også forskriften for Sjunghatten nasjonalpark. MD vil likevel på generelt grunnlag se nærmere på, gjennom en egen prosess, om det bør foretas justeringer i forskriftsmalen for nasjonalparker og eventuelt for landskapsvernområder, for å finne en form som bedre synliggjør og på en bedre måte avklarer de hensyn som OED har tatt opp.

8.8.8 Øvelseskjøring

En grunneier mener at øvelseskjøring med beltekjøretøy om vinteren bør totalforbys innenfor nasjonalparken. Han peker på at slik aktivitet kan og bør legges utenfor nasjonalparken.

FM viser til at det ikke er adgang til å gjøre verneforskriften strengere etter en høring.

DN viser at slike offentlige instanser skal inneha mulighet for øvelseskjøring i verneområder, men på linje med andre dispensasjonssaker skal aktuelle søknader være gjenstand for en konkret vurdering. Dette skal holdes på et begrenset nivå og hovedregelen skal være at man gjør seg kjent i området uten bruk av kjøretøy.

MD slutter seg til DN's vurderinger og forslag.

8.8.9 Uttak av ved og tømmer

Grunneiere mener at grunneiers bruk av skuter i forbindelse med vedhogst på egen eiendom må omgjøres til ikke å være søknadspiktig, eventuelt ha mulighet til å søke om bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med uttak av enkelttrær til vedlikehold av bygninger på egen eiendom. Videre kreves en praksis med flerårige tillatelser for bruk av beltekjøretøy, barmarkskjøretøy og motordrevet båt.

En grunneier viser til at det har vært drevet vedhogst på eiendommen i Vassvika tidligere for videresalg, og man ønsker å videreføre en slik hogst både for videresalg og til eget bruk. Ønsker derfor å trekke ut det meste av skogområdene i Vassvikdalen samt et område langs Sjunkfjorden til Leirvika.

FM viser til forslaget om å gjøre uttak av ved til eget bruk unntatt fra søknadsplikten, og tilrår at bruk av skuter i forbindelse med slik vedhogst også bør unntas fra søknadsplikten.

DN viser til at verneformålet for Sjunghatten er bl.a. å sikre området som leveområde for en rekke planter og dyr, samt å sikre det for friluftsliv. For å oppnå dette, må motorferdselen holdes på et minimum. DN går derfor inn for å beholde de opprinnelige motorferdselsregler for nasjonalparken. Vedrørende mulighet til å søke om bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med uttak av enkeltrær til vedlikehold av bygninger på egen eiendom, så er DN enig i at dette bør kunne omsøkes. Vassvika anses å være i en særstilling p.g.a. fast bosetting, men det tilrås ikke at det tas ut mer areal i området. DN tilrår et nytt punkt i forskriften hvor det åpnes opp for bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst, og et nytt punkt hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst.

MD slutter seg til DN's anbefalinger.

8.8.10 Fiskekultivering

En grunneier ønsker å få benytte snøskuter for transport av nødvendig utstyr i forbindelse med fiskekultiveringsarbeidet i Drogvatn ved Øvre Valnesfjord.

Øvre Valnesfjord Grunneierlag forutsetter at de får benytte båt med påhengsmotor i forbindelse med fiskekultivering i Halsvatnet og Sætervatnet.

Bodø naturskole foreslår et nytt punkt hvor bruk av elektrisk motor på vann er tillatt uavhengig av forskriften.

FM viser til Lov om motorferdsel som sier at det ikke er tillatt med båt med påhengsmotor i vann under 2 km². Både Sætervatnet og Halsvatnet er under 2 km². FM viser til at Lov om motorferdsel ikke skiller på om båtmotorer er bensindrevet eller elektriske. Når det gjelder behov for bruk av skuter i forbindelse med fiskekultivering i Drogvatn vises det til § 4, som omhandler generelle dispensasjonsbestemmelser. Aktiviteten som er beskrevet er ikke en årvisst og fast aktivitet. FM ser det derfor ikke som nødvendig, eller ønskelig, å legge inn en egen bestemmelse om dette i forskriften

DN viser til at det i forskriften er åpnet for at kalking og utsetting av fisk. Selv om dette ikke er aktiviteter som skjer årlig, vil DN anbefale at det tas inn et punkt i forskriften der det etter søknad kan åpnes for bruk av skuter på vinterføre i forbindelse med kalking. Det er ikke ønskelig at § 4 skal benyttes til slike gjentakende og jevnlig tiltak.

MD slutter seg til DN's merknader og forslag. MD vil videre presisere at forskriftens pkt. 3.3.a kun gjelder utsetting av fisk i ferskvann.

8.8.11 Motorferdsel i Sjunkan, Hola og Vassvika

Grunneiere i Sjunkan ønsker at det åpnes opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy for uttak av ved og tømmer til eget bruk i Sjunkan og

Sjunkfjorden. Begrunnelsen for dette er at flere grunneiere i dag hogger ved kun under barmarksforhold.

Grunneiere i Straumsnes viser til at innspill vedr. bruk av traktor for utkjøring av ved, ikke har blitt vurdert i verneplanprosessen. På barmark bruker de traktor for utkjøring av ved etter en gammel traktorvei/skogsvei, som går ca. 1 km inn i verneområdet. På vintertid blir snøskuter benyttet etter samme trase.

Grunneiere i Vassvika viser til at det har vært drevet vedhogst på eiendommen tidligere for videresalg, og man ønsker å videreføre en slik hogst både for videresalg og til eget bruk. Ønsker derfor å trekke ut det meste av skogområdene i Vassvikdalen, samt et område langs Sjunkfjorden til Leirvika. Det er også behov for å kunne kjøre snøskuter til Færøy for å kunne komme til fiskebåtene på vinteren når Sjunkfjorden fryser til.

FM ser at det er særskilte behov med hensyn til bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst i Sjunkan. Området ligger slik til at det er vanskelig å komme seg dit vinterstid. FM tilrår derfor at det tas inn en ny bestemmelse hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy for uttak av ved til eget bruk og enkeltrær til vedlikehold av egne bygninger i Sjunkan. Angående behovet for bruk av skuter i forbindelse med fiske vinterstid er dette ikke tatt med i forslaget til forskrift. Man ser at dette er et reelt behov for de fastboende i Vassvik og deres næringsutøvelse med kombinasjonen landbruk og fiske, og tilrår at det åpnes opp for bruk av beltekjøretøy på vinterføre for nødvendig transport av personer og utstyr mellom Vassvik og Færøy i forbindelse med næringsmessig fiske.

DN ser behovet for kjøring på barmark i forbindelse med hogst i Sjunkan og støtter fylkesmannens vurderinger. DN er blitt gjort kjent med at barmarkskjøretøy av ulike typer blir brukt til ulike gjøremål på innmarka i Sjunkan. DN anser at slik motorisert ferdsel på innmark blant annet på traktorveier ikke vil føre til at verneverdiene trues i noen særlig grad. Det tilrås at det tas inn et nytt punkt hvor det åpnes for bruk av barmarkskjøretøy i Sjunkan. I tillegg tas Sjunkfjorden og Hola inn i bestemmelsen vedr. nødvendig motorferdsel ved slått på gammel innmark, siden det tidligere i verneforskriften er åpnet opp for slik type skjøtsel i disse områdene. Gammel innmark i Hola ligger innenfor verneområdet. DN viser til at motorisert ferdsel generelt og barmarkskjøring spesielt skal holdes på et minimum i nasjonalparker. Det skal kun unntaksvis utformes bestemmelser som åpner opp for bruk av traktor på barmark for uttak av ved til fritidsbebyggelse, slik som i Straumsnes. Konsekvensutredningen for skogbruk viser at det meste av veden tas ut utenfor utredningsområdet og nær bebyggelse i Straumsnes. DN anser at nødvendig uttransport av ved innenfor verneområdet til fritidsbebyggelse, bør foregå med snøskuter. Vassvika er i en særstilling pga. fast bosetning, men det tilrås ikke at det tas ut ytterligere areal i dette området. DN anser at det er et særskilt behov for grunneiere med fast bosetting i Vassvika å benytte motorisert kjøretøy i forbindelse med uttak av ved for videresalg. DN tilrår derfor et nytt punkt hvor det åpnes opp for bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med vedhogst, og et nytt punkt hvor forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy i forbindelse med vedhogst.

MD slutter seg til DN's merknader og forslag.

Miljøverndepartementet

t i l r å r

Forskrift for Sjunkehatten nasjonalpark fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1)